

మంధర మంతనము

(గత సంచిక తరువాయి.)

శ్రీరాముని తన రాజధానినుండి పంపిన తనవార దళంధనుచారా వసిష్ఠువారిని పిలిచి "తపోధనా! మీరు రామధానిని కేరీ సీతారాములచేత కీర్తి రాజ్యైశ్వర్యములను బడయుటకు ఉపవాస దీక్షను చేయించు" అని వేడుకోసెను. రాజ్యాజ్ఞ మేరకు వసిష్ఠుడు శ్రీరాముని యంతఃపురమున కేరీ చెయి. శ్రీరాముడు ఎదురేగి ద్వారముకడనే వారికి స్వాగతమిచ్చెను. వసిష్ఠుడు శ్రీరామునికి వాని కండ్లీ యాజ్ఞను వివరించి మలుకాడు బయటోపు యువరాజ్యాభిషేకమునకు సంక్రమముగా నిరాచారదీక్షను పట్టించెను. అంత సీతారాములు సువార్షిని యథా క్రాంత్రీతి పూజించి సాగవంపిరి.

వసిష్ఠుడు రామధానినుండి తిరిగి రాజధానిని కేరీచుండగా రావణులు ప్రజాసమాహములతో కిట కిట లాడుచు క్రీకరింపి యుండెను. శేషదీక్షను బయటోపు గొప్ప వేడుకనుగూర్చి ప్రజలు ఉత్సాహపూరితులై ముచ్చటించుకొనుచుండిరి. గృహములన్ని చక్కగా అలంకరింపబడెను; పతాకములు వేయ్యగా విన వీధుల ఎగురుచుండెను. వసిష్ఠుడు అతి ప్రయాసతో ప్రజాసమాహముల నుండి మార్గముచేసికొని వెడలెను. యొక్క కాలములో ఉపవాసవ్రతమును బూతుట, శుభకార్యమునకు సర్వప్రయత్నములు జరుగుటను విని మహారాజు సంతోషించెను.

మహర్షి ఏగిరితర్వాత సీతారాములు కుదిగా స్నానముచేసి చిక్కిరియ్యి శ్రీమన్నారాయణపూజ యుంపిరి. రాముడు హని పుష్కరిణి కిరమునందాల్చి శ్యామింపుచున్న హోమాగ్నిలో ఆజ్యహోమము గావించి మిగిలిన వైశేద్యమును భుజించి నేలవైదర్భకయ్య ఆయుర్బలిని దీర్ఘకాలము శ్రీమన్నారాయణ ధ్యానముచేసి పర్వినమేతుడై నిదురించెను. తెల్లవారక మునుకే ప్రాచ్ఛందంబునే శేచి నూతివేందిమాగధుల మేల్కొప్పులను, మంగళ కూర్కాదులగావములను వినుచు ఉదయ కాల సంధ్యాపఠన ముచేరించి గాయత్రీ జపముగావించి, మధుసూదనునికి సాష్టాంగ ముగా ప్రణమిల్లి స్తోత్రము చేసెను.

అయోధ్యావహానగరములోని ప్రజలు ఆపవదసాగరములో కేరియాడుచుండిరి. అవ్వనుల ఉత్సాహమునకు అంతులేదు. అములు కోలాహలముగా రామాభిషేకమును గురించి తీయని కలలు గాంచుచుండిరి. ప్రతి గృహమున ప్రతి కుటుంబమున ప్రభులు బాలబాలిలు భోగాయమాగముగా అలంకరించుకొని రామాభిషేకమును గొప్ప పండుగగా భావించి ఊరేగింపులను ఎదురు చూచుచుండిరి. కైకేయికి పుట్టింకే చారిత్రముగా కెలు

పంపబడిన గూని పరిచారిక మంధర కైకేయికి అంతరింగురాలు. దూరంపుల జాట్లనుగుటనే రాణికి సన్నిహితురాలైయ్యెను. దళంధుడు రామాభిషేకముచేయ నిశ్చయించిన దినమున మంధర అకస్మాత్తుగా అంతఃపుర సౌధము వైచేక్కి రాజనగరమును వీక్షించుట తలపించెను. రావణులెల్ల సీక్ష్మచర్చి సాగముగా నలంకరింపబడి యుండెను. గృహగ్రములపై పతాకము లెగురుచుండెను. దేవాలయములలో మంగళ వాద్యములు ప్రోలుగుచుండెను. బ్రాహ్మణాశ్రమల వేదఘోష మిన్ను ముట్టుచుండెను. నూతన వస్త్రములు ధరించి ప్రకాశవంతమైన యాభరణముల నలంకరించుకొని, మంచి గంధమును పూసికొని కుసుమములను కృంగారించుకొని యాచాలగోపాలము కోలాహలముగా కడలి పోవుచుండెను. మంధర కిరియంతయు నగవరమయ్యెను. తన వాఙ్మనమును పరిచారికవైపు తిరిగి "ఏమీ! ఎందుకు నీవు పట్టువస్త్రముల ధరించితివి? వగరములో ఏమి వేడుక జరుగుచున్నది? ఎవరికి చేయి వదలింపని ఆ రామునితల్లి కాసల్య కేడు ఏ లాలో జనులకు విశేషముగా దానము లాసగుచున్నది? ఎక్కడ తిలకించినను వృత్తిముల దృశ్యములు, మంగళ వాద్యములు; మహారాజు ఏదీని ఉత్సాహమును తలపెట్టెవా? చెప్పివే?" అని అడిగెను. ఉల్లాసముతో ఉబ్బొంగియున్న యల్లమును పట్టణాలక ఆవాసి "అయ్యా! నీకు తెలియదా తెల్ల వాటివచో శ్రీరామచంద్రుని యువరాజ్యాభిషేకము" అని చెప్పెను.

మంధర నిశ్చేష్ట రాలయ్యెను. వెంటనే ఆమె కోపాతిశయముచే మండిపడుచు గబ గబ మేడ దిగి హుటా హుటి కైకేయి మందిరమునకేగెను. కైకేయి పరుండి యుండెను. "తెమ్మ! తలెమ్మ తెలివి తక్కువదానా! ఒక విషయ నీకు సంభవించుచున్నది. అది నిన్ను దుఃఖసముద్రములో మంచి చేయుటకు నీర్ణయముగానున్నది. నీకు ద్రోహము తలపెట్టబడెను. కష్టముల పాలుగా నున్నావు. ఓ రాణి! ఇది యేనా నీకు నిద్రాసమయము? నీ భర్తకు ప్రీయభార్యవని, మహాభాగ్యవంతురాలనని విజ్ఞప్తించుచుంటివి. నీ గర్భభంగమునకు కాలము సన్నుమైనది" అని హెచ్చరించెను. కైకేయి మంధర కేరో అపద సంభవించెనని తెలచి, చింతించి, "ఓనీ! నీయుఖముచూడ నీకోడో దుఃఖకారణము సంప్రాప్తమైయున్నది. నీ కలవోమునకు కారణమేమి?" అని అడిగెను.

మాటల నేర్పరియైన మంధర యతివను తార్కరముగా దుఃఖము వర్ణించుచు "అయ్యా! దిన్నచానా! ఎప్పటికీ తిరిగి అపద నీకు సంభవించినది. నీకు సర్వహాకవము సం

ప్రాప్తమయ్యెను. దళంధనుచారా శ్రీరామునికి కేరీ యువరాజ్యాభిషేకము బరిపంఠంబోవుచున్నాడు. వారంతోకన్న దుఃఖకారణమేమి? ఈవార్త వివరంగానే నీకు ఫితిచెంది దుఃఖముతో క్రుంగిపోయినాను. నీకు మేలు చేయగోరి అతివేగముగా న్నిట కేరీచిరిచి. రాజవంశమున పుట్టితివి. మహారాజు ప్రీయ భార్యవైతివి. కాని నీకు రాజ్యకంఠము తెలియదు. నీ భర్త దళంధనుచారా ధగ్ధగ్ధములను చోధించును; కాని మోహకారి, నీకు ద్రోహము తలపెట్టి వాడు. తీయని మాటలాడువాడూ? కాని మహా న్యాయుడు. అతడు శ్రీవ్యాసిన కల్పి. నీ కుమారుడు భరతుని దూరముగానున్న పుట్టింటికి పంపి, అతడు తనవృత్తు మిక్కిలి యాకురతితో రామాభిషేకము గావించుచున్నాడు. శేషదీక్షో ఆ కార్యము సమాప్తమగును. మహారాజు, నిన్ను నీ కుమారుని నీ పరిచారమును ఆవ్యాధిని పాలు గావించుచున్నాడు. ఇప్పటికైనను కాలము మించి పోలేదు. నీ కుమారుని, నిన్ను నాశ్రయించుకున్న నన్ను, నిన్ను నాపాదుకొనుచు. ఉపాయమాలోచించుము" అని హెచ్చరించెను.

మంధర చెప్పినదంతయు విని కైకేయి కర తార్కల చంద్రశేఖరరై కెట్టుండి శేచి సంతోషంతరింగురాలై రామాభిషేకముగూర్చి తన కింతమంత తెలియక పోవుటకు ఆశ్చర్యపడి స్వీయకంఠవిద్యాధరణము నొకదానిని తీసి మంధర కొపరి "నాకు ప్రీయమగు శుభవార్త తెలిసిగింది. శ్రీరాముడు భరతుడు నాకు సరి సమావమైనవాడు. రామపట్టాభిషేకమును విన్నదాదిగా నాకు సంతోషమునకు మేరలేదు. ఈ ఆభరణమును బహుమానముగా తీసికొని ఇంకను నీకేమి వరము కావలయునో కోరుకోమ్ము" అని పలికెను.

ఆకాశవకము కాని కైకేయి మాటలు విని మంధర దీర్ఘచుగు నిట్టూర్పునిడిచి, కోపాద్ధి పితురాలై తనకిచ్చిన యాభరణమును విసరి కొట్టి "ఓమాధురాలా! సర్వము నాశవమగుచుండగా సంభవించుచున్నావు. నీవు శోక సముద్రములో కొట్టు కొనుచున్నావు. రాజోపు ముచ్చివ్వమును గాంచలేకున్నావు. నిన్ను చూచిన నాకు దుఃఖము కలుగుచున్నది. ఓనీ! ఏదీరానా! నీ సవతి కుమారుని యభ్యుదయమునకు నీవు ముదవండుచున్నావు. ఎల్లి రాముడు రాజ్యాధికారియైన నీ కుమారుడు భరతుని గతిఏమి? భరతుడు రామునితో సమావమైనవాడు కనుక రామునికి భరతుడనిన ఫితిమెండు. అందులకై రాముడు భరతుని పరమశత్రువుగా భావించును. మానవ స్వభావము చంచలమైనదని రామునికి తెలియను. లక్ష్మణుడు రామానుచరుడు. శత్రుఘ్నుడు భరతుని అనుచరుడు. వారిరువురు ఆస్వకంఠులు. కడపటి సోదరులు. కాన వారివలన రామునికేమి దిగులలేదు. ఎప్పటికైనను భరతుడే తన రాజ్యాధికారమునకు అపాయకరమైన అటంకము గాన రాముడు భరతుని కుదముట్టింపకపోడు. రక్షణలేని నీ కుమారునికి రానున్న అపదను తెలచుకొనిన కొలంది నా మనస్సు తల్లడిల్లి పోవుచున్నది.

"ఉదయమే పువ్యమీ నక్షత్రమున రాముడు పట్టాభిషిక్తుడైన, నీ సవతి రాజమారయగును. సవతుల నందఱిని అణగం దొక్కను. అప్పటినుండి నీవు ఆమెకు విచమ్యురాలవై తలవంచుకొని, శేషులు కోడించి రావివనరై ఊడిగము చేయవలెను. నీతోపాటు మేముకూడ ఆమెకు వాసిలగుచుము. శేషదీక్షుండి భరతుడు రామునికి సేవ కడగను. ఈ అంతఃపురమున గారడ మర్యా

దలు వరించి ఆనందము దూరమగును" అని దుఃఖపూరితురాలై మాటాడలేని యల్లు నటించెను.

కైకేయి మంధర మాటలను ఆలకింపము చేసి దానినిగాంచి "శ్రీరాముడు పట్టాభిషేకమునకు అన్నడేగదా. నీవు శ్రీరాముని సర్వసంధతకు, సర్వశీలతను, తేలింద్రీయత్వమును గాంచియుండలేదా? అతడు కేవల పుత్రుడుకాన యువరాజై రాజ్యమును పొందగలిగినవాడు. నీవు ఎందుల కింత దగచుచుంటివి? భరతుడు మారేంద్ర తరువాత శ్రీరాముని తదనంతరము రాజ్యపాలనము గావింపగలడు. చింతవదలదు. నీకు భరతునికంటె శ్రీరామునే ఎక్కువ ప్రేమించుచున్నాను. శ్రీరాముడుకూడ తన కిల్లియగు కొసల్యకంటె మిన్నగా నాకు కుత్రూపణు చేయుచున్నాడు. తన కిమ్ములను ప్రాణసమానులుగా ఆదరించుచున్నాడు. రామునికే రాజ్యము వచ్చినను భరతునికి వచ్చినట్లే. శ్రీరామునివలన అపదవచ్చునని తలంచుట నీకు న్యాయముకాదు" అని చెప్పెను.

కైకేయి మాటలకు మంధరకు మఱింత కోపము కలిగి "అయ్యయ్యా! మాధురాలా! నీ కందులకు రానున్నవిషయ వోధపడుట లేదు? నీకేమి చావురించినది? రాముడు రాజగుచున్నాడు. అతని తదనంతరము అతని కుమారుడు ఉత్తరాధికారియై రాజగును. రాజ్యపాలనా క్రమము నీకు తెలియదా? ఒకసారి రాముడు సింహాసనారూఢుడైన భరతునికు రాజ్యాధికారమున ప్రమేయమే లేదు. అంతో భరతుడు రాజవంశమునుండి తొలగింపబడును. రాజవంశ బన్ధించి పుక్కిలందఱికి రాజ్యమురాదు. కేవలపుత్రులకు మాత్రమే రాజ్యము లభ్యమగును. దిన్నపోదరులు ఎంత నుగుణవంతులు, యోగ్యులైనను వారు రాజ్యాధికారమునకు అర్హులుకాలేదు. కాబట్టి ఓ వెట్టిదానా! నీ కుమారునికి రాజోపు దుష్కెలిసిగూర్చి చింతించుము. రాముడు భూనాథుడైన, భరతుడు అనాథుడగును. రాజవంశమున అతనిపేరు పురింపబడదు.

"రాముడు రాజైన భరతుని ప్రాణము లతో విడిచి పుచ్చుడు. భరతుడు చావక బ్రతికి యుండవలెనని నీకు తెలింపు యుండిన అతడు ఇక్కడకు మఱిరాకమునుకే మామగారి ఇంటినుండియే కాసలకు పంపి చేయుము. అట్లైన నీకు ఏకపుత్రకోకము కలుగదు. నీకుంచికే చెప్పెచున్నాను. భరతునికే రాజ్యమేనచ్చిన భరతుడు నీవు, మేమందఱును ముఖంతము. ఇంతకుముందు నీవు నీ భర్తకు ప్రీయవతి చని గర్భించి, నీ సవతులను నిర్ణక్ష్యముచేసి కూల వాడివావు. కనుక కొసల్యకు నీవైన ఏకోకము నను అభిమానములేదు. ఆమె రాజమాతయైన నీవై కక్ష సాధింపగలదు. నమయము చిక్కిన సవతుల కోపము అగ్నిబ్యాలవలె ప్రవ్వరిల్లుచని నీకు తెలియదా? రాముడు రాజగును. నీ కుమారుడు చచ్చిన వానితో సమానుడై వశించును. నీవు దర్భద్రురాలవగుచువు. భరతుని భాగ్యైవ్వతినిగూర్చి ఆలోచింపుము. భరతుడు ఎట్లయినను రాజు కావలయును. రామునికే శత్రువుని గావింపవలయును. అపాయములేని ఉపాయము నాలోచింపుము" అని మంధర హెచ్చరించెను.

(సతేషము.)

ఇదీ లోకవృత్తం!

*** లోక సంచారి ***

ఈ ప్రపంచంలో ఏదీ మితిమీరినా కష్టమే. సంతానం లేనివారికి గతులు లేవని ప్రచారం చేసి, సంతానానికి ఆనేక విధములైన ప్రోత్సాహాలను కొన్నాళ్ళు కలగజేసారు. 'నియోగం' ద్వారానే సంతానం పొందితేగాని గతులు కలగవచ్చును. కుంటి పుత్రులు, వారి కండ్లీ, పెదతండ్లీ అట్లా పుట్టినవారేగా! ఇది పూర్వ కాలం సంగతి. మన ఎరికలో హిట్లర్, మస్సోలినీ, స్టాలిన్లుకూడా దేశరక్షణకోసం సంతానోత్పత్తిని ఆత్మధికంగా ప్రోత్సహించినారు. కాని కాల మొక్కరితివుండునా ఎల్లకాలం జనాభా మిక్కుటమైపోయింది. రెక్కలు చావగా, నిమిషానికి పుట్టుట 20, గిట్టుట 9, నిల్వ జను 11. ఈ రెక్కల జనం పెరిగిపోతే ఆహారం చాలదన్నారూ ఆహార శాస్త్రజ్ఞులు. ఆహారం చాలకపోగా, ఇతర విధాలైన ఆశాంతికి ఆస్కారం కలుగుతుంది. ఇదిగాక విజ్ఞానియైన మానవుడు గంపెడు పిల్లలను కని, పెంచడంకంటే ముచ్చటగా ముద్దరిస్తే, నాణ్యంగా నిలుగునో ఉత్పత్తిచేసి, లక్షణంగా చాచి పెంచి, తనకు దేశానికి సమాచానికి హాయి గూర్చవలెనని భావించడం ఆరంభించినాడు. ఆర్థికంగా పురోగామియైన దేశంలో ఎట్లయినా సంతానోత్పత్తి తక్కువ. విశేషంగా పిల్లలను కలిగివుండడం వాగరుకులకు గౌరవ ప్రదమైన విషయంకాదు.

ఈ లోకంలో నమసరించి మన దేశంలోనూ విజ్ఞానవారు చాలకాలంగా సంతాన నిరోధ ప్రచారం గావిస్తూవచ్చారు. ఈ సందర్భంలో ఆంధ్రదేశానికి ముఖవిరుదు ఇచ్చిన రామేశం. 'ఒక దశకంపాటిని లాగి, చివరకు ఈ ప్రచారం ఆరంభించావటయ్యా' అని ఎద్దేవగా ఒకడు అయినను ఆడిగినాడు. ఓపికతో అయిన ఈ విధంగా సమాధానమిచ్చాడు: 'అయ్యా, నా ఆనుభవాన్నిబట్టి తెలుసుకునే, యిరులలకు మితిమీరిన సంతానంవద్దని చెబుతున్నాను'. ఇప్పుడీ పుద్గమానికి మన ప్రధాని సహకారం సంపూర్ణంగా లభించింది. ఆయన పలుకులు వినిదగినవి:

"మనల పెదకొక్కనే రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంఘిక సమస్యలన్నిటికీ పరిశీలించి చూడగా, కుటుంబమును పరిమితం చేయడం చాల అవసరమని, ఈ పథకమును దీక్షితో, శ్రేణిగా, తెలివిగా అమలుపరచవలెనని తోస్తున్నది. దేశంలో ప్రజల స్థాయిని పెంపు చేయడానికి ఈ జనాభా విపరీతమైన పెరుగుదల అడ్డం వస్తున్నది. అయితే, ఈ సంగతిని ప్రజలకు తెలియజేయడానికి పెద పెద్ద కల్పములు, సిద్ధాంతాలు కాకుండా నులభమైన తెలివితో వారి కర్మమయ్యే భాషలో మనం తోడపరచడానికి ప్రయత్నించవలెను. మరం పేరట, ఈ ఉద్యమాన్ని కొందరు ఎదిరిస్తూ వుంటారు. వారితో మనం కలహించనక్కరలేదు. నిర్మాణయత్నంగా మనపని మనం చేసుకుంటూ పోవడమే కర్తవ్యం. ప్రభుత్వ స్థాయిలో ఈ ఉద్యమాన్ని చేబట్టింది ఇందియా ప్రభుత్వం ఒక్కటే లోకంలోకెల్లా. వైవాహికాభాష యిటీవల యిట్టి ప్రయత్నానికి కొంత ప్రోత్సాహంతో పూనుకున్నాడు. ఇతర ప్రభుత్వాలు కొంత కొంతవరకు మన మార్గాన్ని అనుసరిస్తున్నవి. ఇందియా, వైవాహికాభాష జనాభా పెరుగుదల

గొప్ప సమస్య. యింతేగాక జనాభా యిట్లా లోకమంతటా పెరిగిపోతే, రాజకీయ, ఆర్థిక రంగాలలో తదితరమైన విధాలుగానూ దీని ప్రభావం ఏమవునా అని ఆలోచిస్తే కంపరం కలుగుతుంది."

ఈ కుటుంబ పథకమండలిని (సంతాన నిరోధముని యిప్పుడు దీనిని తెలిపినవారెవ్వరు ఆనందించరు. కుటుంబ పథకం, కుటుంబ రచనావిధానం అని యిప్పుడంటూ వుండవలెను) 1956 ఆక్టోబర్లో ప్రభుత్వం నియమించినది. పృథమ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 65 లక్షల రూపాయలు యిందుకై మంజూరైనవి. ద్వితీయ ప్రణాళికలో కేంద్రాన 400 లక్షల రూపాయలు (4 కోట్ల), రాష్ట్రాలలో 97

లక్షల రూపాయలు ఈ పథకాలకు సహాయ భూతంగా నుంజూరైనవి. పృథమ ప్రణాళిక సమయంలో ఆంధ్రమైన కుటుంబ పథకాల యిటులను (కోట్ల) కొంచాగించుటకు 14 లక్షల రూపాయలు వినియోగం కాగలవు. ఇకపాద 2,500 కుటుంబ పథకాలయిటులను స్థాపించుటకు ప్రయత్నం జరుగుతున్నది.

ఇంత పెద్ద దేశానికి యిది ఎక్కడ సరిపోగలవు? "పాడేటిక" అన్నట్లుంటుంది. కాని యిది ఆరంభం. ప్రజాభివృద్ధిలంకె యీ ఉద్యమంలో పాల్గొని దీనిని విజయవంతం చేయగలదిని ఆశించబడుచున్నది.

ఈ పుద్గమాన్ని ఎదిరించడానికి మిగిలిన ఆయుధాలన్నీ కుంటువరగా, ఆఖరుకు గాంధీజీని కొందరు ఆర్థికపెదతారు. ఇదిమహా పాపం. ఆ పుద్గమమును చెప్పినట్లు నిగ్రహించ గల్గినవారికి పదివేల నమస్కారములు. లేనివారికి కుటుంబపథకాలయినే కనిణ్యం.

ఈ జనాభా సమస్య ఆనేక సమయములందు అనేకులను చిత్రచిత్రితంగా చేసే

చింది. ఇది గత సంవత్సరపు ఘటన. ఆంగ్ల సీమలో కంట్రాస్టంగా వెబ్బోన్స్ అనే శాస్త్రవేత్తల ప్రయోగం మెర్జూర్ అనే వ్యక్తి ఈ జనాభావాద్యానికి గురైనవాడు. మతిపోయింది. మిగిలి సంపన్నుడు. కాని మతిపోయినవారి సంపన్నుత్వం ఎందుకు గంగలో పోయింది? ఆతడొక 'పంచవర్ష ప్రణాళిక' చేసుకున్నాడు. ఆ కాలంలో ఆతడు చేసిన ఘనకార్యాలను తెల్లించక కష్టం గాదు. మచ్చుకుమాత్రం వాటిలో కొన్నింటిని ఉదహరించెదను.

పాపం! ఒక పనితరు పుట్టిన రిద్ద చనిపోయెను. వెంటనే క్షార్తవర్షముంది ఆమెకు కరనేగంతో ఒక ఉత్తరం ఆ. రా. ఈయన ఉత్తరాలయిన పంకజాండవు. ఆన్నీ 'ఆకాశరామమ్మ' పుడికాశి. అందులో యిట్లుండెను: 'ఎదుకమ్మ, దిక్షపోయినది ఏడుపున్నావు? పోనీ, పాడుకపి! దేశానికిని మందిడే. సంతానాన్ని గవడం దేశద్రోహం నుమా!'

1956 మే మాసంలో ట్వెంటి కే హాం గ్రామంలో దోచోరి కుమార్తె తన ఆయి దేంద్ర పసికూన సీకలో మునిగి చనిపోగా కోకసంకే స్తమైవున్న సమయంలో ఒక ఉత్తరాన్ని అందుకున్నది. అందులో యిట్లుండెను: 'నీకు, కుమారు కండ్లీ యిదిచాలా రాధకరమే చేసెనుగదను. కాని దేశానికి దూరలాభమా ఆలోచించావా? కొన్నాళ్ళగా దేశంలో జనభా అత్యధికమైపోయింది. కొందరువద్దే, రావనీ, మిగిలినవారికి కాస్త హాయిగా వుండడానికి, తిరగడానికి శాస్త్రవేత్తలు కుంజురుండు.'

1956 ఆక్టోబర్లో వెల్లూరు గ్రామంలో యాదెకనాడెక అనే మహిళ ముగ్గురిని కన్నుల ఒక్కచాచి. వెంటనే వచ్చింది ఉత్తరం: 'ఇంక ముగ్గురు కుంకలను గన్నావు గదా, వున్నవారుచాలా! నీవుచేసిన తెలివి మూలినవని, దేశద్రోహానికి నీకు అవమానం అనిపించడంలేదా? ఆ ముగ్గురు బ్రతికకపోతే దేశానికెంతో షేమంకావా?'

గోనపాళ్ల దివానీ గ్రామియా ఎథెక్ డాబ్బుకే షేడో కే పో రామ్మకావలసిం స్థితిలో వుండగా ఒక రైల్వేప్రమాదానికి గురియైనది. ఆమెకు వెంటనే అందినది శ్రీముఖం: 'ఆ రైల్వేప్రమాదంవల్ల నీ గర్భంలాని కుమారు ఆంధ్రలోనే చితికిపోతే దేశానికెంతమేలు?'

ఇటువంటి ఉత్తరాలను క్షార్త మూడు రకాలవంటి వ్రాతలొవ్రాసి, 'ఆ కాశ రామమ్మకు షేముమ్మ పోస్తుకేనేవారు. ఒకసారి 'ప్రపంచవ్రాణం' ఇంకొకసారి 'పాడుపు' మరొకసారి 'విజి' అని యిట్లా సంతకాలుండేవి.

విశ్వప్రయత్నం చేసి గూఢచారులు క్షార్త — కొంప 6.వ పేజీలో.

మైకాపురి గూడూరులో సంస్కృతీ సమ్మేళనం

కవులకు, కళాకారులకు ఘనసన్మానాలు; నాటకపోటీలు

గూడూరు సంస్కృతీ సమ్మేళనం కృతీయ వార్షిక కళోత్సవాలు 7 తేదీ నుండి 12 వరకు మూడురోజులు వైభవోపేతంగా జరిగాయి. తెనాలి నుండి తిరుపతి వరకు దాదాపు 16 నాటక సంఘాలు పోటీలలో పాల్గొన్నవి. రంగస్థల నిర్మాణములోను, ఆహార్యములోను, నటనలోను అపూర్వమైన సామర్థ్యము, కౌశలము ప్రదర్శించబడ్డాయి. మహావి విద్యాకా శ్రీ దీపాల పిచ్చయ్యకాశ్రీ, శ్రీ దుర్గా రామమూర్తి ఎం. ఏ. గాల్లకు ఘనంగా సన్మానం జరిగింది.

నాటకకళా ప్రదర్శన ప్రారంభోత్సవం ఆచార్య ఆశ్రేయగారిచే గావింపబడింది. సమ్మేళనం కార్యకర్త శ్రీ డి. వి. శేషయ్య గారు సదస్యలకు స్వాగతమిచ్చారు. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ పొన్నలూరు కోటా రెడ్డి గారు విదేశపర్యటనకు వెళ్ళివున్నందున, వారి పువవ్యాసాన్ని శ్రీ పసుపులేటి సిద్దయ్య నాయుడుగారు చదివారు. "గూడూరునగర హృదయమున కళాభిలాష సెలవెత్తుచున్నది. సిరిపాతేర యనదగిన మన మైకాపురి కనుమై కము పదలటకు-కళాదేవి ప్రసన్నమైనది. ఆర్తకోడండ్రుక బిల్లిక చేరుతున్నది. ఇది కుధి కరచిన్నము" అన్నారు శ్రీ కోటా రెడ్డి గారు తన స్వాగతోపన్యాసంలో. "..... పాతంతా విప్పించవలెను, కొత్తంతా గొప్పవలెను. ఇది రెండూ ఎక్కడనెక ఒకచోట కలవాలి. కలిపినవారే మన సంస్కృతికి మహోజ్వల భవిష్యత్తు" అని ప్రకాశించారు ఆచార్య ఆశ్రేయ.

ఉపరాష్ట్రపతి డాక్టర్ రాధాకృష్ణణ్, పట్టాభి సీతారామయ్య, శ్రీశేరి, రాళ్లపల్లి ఆనంతకృష్ణకవి, కనకంకరిపాపయ్య, గడియారం వెంకట శేషకాశ్రీ, చిత్తూరు వాగయ్య ప్రభృతులనుండి కవిత్వ సంరక్షణలను అట్లూరు రంగయ్యగారు చదివారు.

కవిసన్మానం
కవిసన్మానం, ఆర్.డి.సి., శ్రీ గోనల వరసింగరావుగారి అధ్యక్షతన వైభవోపేతంగా

జరిగినది.

ఆహ్వాన సంఘ సభ్యులు శ్రీ కె. వి. రమణారెడ్డి ఎం. ఏ. గారు కవులను పరిచయం చేశారు. శ్రీ దీపాల పిచ్చయ్యకాశ్రీ గారు పండిత దిగ్గంతుల యుగానికి శెంది, బ్రహ్మశ్రీ వేదం వెంకటరాయ కాశ్రీనంటి మహాపండితుల సమాన ఘోషాలో నిలువగలిగిన వారంటూ, వారి రచనలను వివరించారు. శ్రీ దుర్గా రామమూర్తి గారు పాండిత్య ప్రకృతతోడు కవిత్వ వ్యవసాయమున కుంకలమించి 'కర్ణుడు', 'స్వప్నా మఘాత' కావ్యములను రచించిన మృదు మధుర తెలికోటికులని చెప్పారు. శ్రీ మిక్కిలిశేరి రాధాకృష్ణమూర్తి గారిని గండవదిపు రామచంద్రారెడ్డి గారు పరిచయం చేస్తూ, మిక్కిలిశేరి నాటక రంగానికి చేసిన సేవకు ఆంజలి సుటించారు.

శ్రీ పసుపులేటి సిద్దయ్య నాయుడుగారు దీపాల పిచ్చయ్య కాశ్రీ గారిని, శ్రీ వెల్లెటి వెంకటకృష్ణారెడ్డి గారు శ్రీ దుర్గా రామమూర్తి గారిని శ్రీ గండవదిపు రామచంద్రారెడ్డి గారు శ్రీ మిక్కిలి శేరి రాధాకృష్ణమూర్తి గారిని ప్రత్యేకంగా ఏర్పరచిన పూలతాలన సభా — కొంప 6.వ పేజీలో

విటా అశోక

స్త్రీల పాలిటి వరప్రసాదిని

శ్వేతక కృష్ణవర్ణము - ఋతుశూలలు - ఋతుబద్ధము - నడుముచెప్పి - నిద్ర తలుండుట - బలహీనము మొదలగు శరీరకాయ వ్యాధులు పొణ్ణిట్టి బానికట్లా వివేచియును.

వెలసెం టు 2-8-0 ట

సంపాదకులు: పద్మసుబ్బారావు, నెల్లూరు

పెండ్లికట్టుం రు. 10 లు

అత్యున్నత శాసనసభ శ్రీ కేశవయ్య శ్రీరామయ్య గారు తన కుమారుడు విరం శేషి రాధాకృష్ణమూర్తి (B.Sc., B.L.) గారికి - మధ్యప్రదేశ్ ప్రాజెక్టు డిప్లొమీల ప్రధాన శ్రీ శేషయ్య మాలేశ్వరయ్య (D. Sc. D. యల్) గారి కుమార్తె సాభాగ్యవతి భువనేశ్వరిని 7-6-57 తేదీన అత్యున్నత శాసనసభ సభాపాలనా విభాగం వద్ద నివాహనం చేసింది. ఈ వివాహం వివాహం చేసిన తరువాత వారు ప్రధానమంత్రి శ్రీరామయ్య గారు ఆయాదిత్యుల బహుకారము రు. 10/- కట్టుము పంపిరి. వారి ఆభిమానమునకు ధన్యవాదము.

జిమ్మోరెలు

హేవారి శ్రీకృష్ణ బహుళ నవమి 31 శ్రీకృష్ణ 1879 (21-6-1957)

సోమశిల

సోమశిల పాపైకట్టు పరిశీలనకు కేంద్ర ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైన్సెస్ ఉపమంత్రి శ్రీ జైసుఖ్ లాల్ హాఫీగారు 27 తేదీ నెల్లూరుకు వస్తున్నారు.

ఎన్నో సంవత్సరాలుగా నెల్లూరు మండల రైతాంగం సోమశిలకొరకు కావిస్తున్న ఆందోళనను శ్రీ జెజువాడ రామచంద్రారెడ్డి, శ్రీ శేఖర లక్ష్మీనరసారెడ్డి ప్రభృతులు కేంద్రప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చి, ప్రాజెక్టు ప్రాజెక్టును స్వయంగా పరిశీలించవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరగా, శ్రీ హాఫీగారు వస్తున్నారు. ప్రజాప్రతినిధుల కోరికను మన్నించి ప్రజాసమస్య పరిశీలనకు స్వయంగా వస్తున్న హాఫీగారి మామూలు పురస్కార స్వాగతము. వీరు కావలి - కనుకూరుకాల్యల నివయం గూడా పరిశీలించగలరు.

సోమశిల తక్కువ ఖర్చుతో, ఎక్కువ పుష్కరాలుగాన్నిచ్చే ఆతిథ్యమైన ప్రాజెక్టు, నెల్లూరు, కోవూరు డెల్టాలకు ఆధారమేగాక పెన్నుకు దక్షిణప్రదేశపు వుండు నిరంతర ధామనీడేత మైన పెట్టతాలకాలకు గూడా ప్రాధాన్యతను ప్రాజెక్టు యిది. ఇంకొకటి వాగా ద్వారా సాగరం దుడికాల్సి పెన్నుకు చేరవరకు కావలి. కనుకూరు కాల్యలకు గూడా యీ సోమశిల ఆధారంగా వుండగలదు.

పెన్ను తీవ్రమైన కానడం, ప్రవాహం ఎప్పుడో పుట్టకపోవచ్చు, సముద్రం పొలుగావడం, ఒక్కొక్కప్పుడు సకాలానికి వర్షాలుతేక, ఆ దునుకు ఏటికి నీరురాక డెల్టాల ప్రాంతం కలుపు ఏర్పడుతున్నది. అట్లుగాక పెన్నుకు వచ్చేనీటిని నిల్వచేయగలిగే నిలవ్యాసము వున్నవేలంటే, ఏవివాహం ఎక్కడువచ్చినా, నీరువచ్చినాక, నిల్వవుండి, సాగుకు ఎంతో పుష్కరించగలదు. కేవలం సాగుకేగాక, వరద నిరోధక స్థిరముగా గూడా యిది పుష్కరంగాం. ఈ ప్రాజెక్టు కిచ్చే నెల్లూరు దక్షిణ తాలూకాలకు మోక్షం తేను. అందుకొక్కే రైతాంగం దీనిని చాపు లోనుకుల సమస్యగా పరిగణిస్తున్నది. స్థానిక సంరక్షణ ప్రాధాన్యత ఆర్థికపరిచాల కట్టుకు వున్నది. ప్రాధాన్యత ప్రాధాన్యతగా ఆయా పరిస్థితులకు తేదా అనే ఆందోళన

కనీ పరిస్థితులకు గూడా తోచుకోవలసింది. అందు వల్లనే మున్ముందు ఆభివృద్ధి కేసుకొనుటకు అనుకూలంగా, అభివృద్ధి కేసుకొనుటకు యీ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి నిర్ణయించిన ఇంజనీరులు ఒకప్పుడును మూలించారు. ఈ మానవ ప్రయత్నం 8 కోట్లు 30 లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో యీ ప్రాజెక్టును నిర్మించవచ్చు. దీనివల్ల ప్రస్తుతం నెల్లూరు, కోవూరు డెల్టాలు గాక; పెన్నుకు దక్షిణంగావుండే పెట్టతాలకాలకూ 4 లక్షల ఎకరాలు సాగు కాగలదు. మున్ముందు దీనిని పెంచుకుంటే, దక్షిణప్రదేశపు పెట్టతాలకాలన్నిటికీ సాగుదల వచ్చి కలగగలదు. ఈ ప్రాజెక్టును మరొక అనుకూలతగూడా కలదు. ఎక్కువగా కాలు వలు తగ్గి వ్యవసాయ అవసరంలేకుండా, ప్రాజెక్టు ప్రాధాన్యతతోనే ప్రాధాన్యతగా నిర్మించగలదు.

అందుకొక్కే తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ పుష్కరాలుగాన్నిచ్చే యీ ప్రాజెక్టును వరద నిరోధక స్థిరముకొరకు నిర్మించ ప్రధాన్యత లోనే చేర్చవలసివచ్చినా సాగుకొరకు కేంద్ర మంత్రికి నచ్చుచేప్పవలసివున్నది. ఈ ప్రాజెక్టు పట్ల రైతాంగం లోవున్న ఆందోళనను హాఫీ గారికి సుస్పష్టం చేయవలసివున్నది. మన వాంఛను ప్రస్తుతంగా తెలియజేయుటకు, మన కోరికలూని వ్యాఖ్యానించి, అవసరాన్ని, బలాన్ని, కేంద్రప్రభుత్వం చే గుర్తించజేయుటకు ఇంతకు మించిన అవకాశం మనకు దొరకజోడు. కావున రైతాంగం కేలు, లక్షలుగావచ్చి, సోమశిల ప్రాజెక్టుకొరకు సంఘం వారు నడుపు రాయబారంలో పాల్గొని, వారికొకటి విజయవంతమగుటకు దోహదమయి వలసిందిగా రైతాంగానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము.

శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు, యిదివరకు చేసినకృషి మనువతగిందికాదు. ఆంధ్రప్రభుత్వంవారు ముఖ్యంగా శ్రీ సతీశ రెడ్డిగారు తప్పక యీ సదవకాశాన్ని బార విడువకుండా, ఎక్కువకృషి చేయాలని కోరుతున్నాము.

నివారణ పద్ధతులు

పెళ్ళి శతకావుచరుడు శేఖరుడు, దువూరు వారియాడబడును వధువునుదురు, తక్కువేమి పెళ్ళి దర్బాగజరిగింది బానుకొట్టా యైతేనేనువెళ్ళి. తిక్కనపు చంద్రయ్యకు దక్షిణంకోయ్యలక్షి దాంబేదండే, తక్కువపురుషులు, శ్రీలక్ష్మి మెక్కువ మార్కెట్టుదోను యేంకేస్తారే. కన్నమేర్పరాత్రి గాధాంధకారంలో కొంపదీసికొట్టా గుమ్మతారు, కళ్ళముందుకేలు కట్టాలు భోంచేస్తే పట్టపగలుకేను పట్టుకోరు. పెళ్ళికోరుకుమాను పెట్టాడుమరుమాడు పెద్దవిందు, బండ్లకొట్టెలన్ను, గొప్పరాక వడలు, నిప్పుట్టు దయ్యంపై ఖర్చునేనుకొయిన కావలిస్తే. డి. రామచంద్రారెడ్డి ఆంధ్రప్రదేశ్ గామీణాభివృద్ధివిభాగయాధికారి రామచంద్రారెడ్డిగారి కెట్ట దంధివారింట్ల కుళిచార్ల తిలగుప్రభు, యూ. రెడ్డియింట్ల మి.చేరికొట్టెశిడు,

జడదేవి విద్యాధిపతిరము చుందిమంచివాడు ముమిళ్ళ గులులైన చాయలందు కొండ చరియలందు వోటిచెరువుపాంత తాటికుడేరాల్లా 4000 ముప్పై స్వర్ణసీమలగు. తల్లిదండ్రులు తప్పిల్లుతారాక. దిల్లీవారు చెవులు నల్లమందు, పల్లెపల్లెజనము చుక్కెరొచ్చారు నిల్లకెల్లకొచ్చు గొళ్ళెమెట్టి, నైతురాంధ్రవుండు రంగాల సదుయోధి తింగ, యుగ్మగ్మతెంగ, మంచి మాటలాడసాగే మధురాతిమధురంగ మురిసిపోయి, ముసిరిమరికిగూడ, గచ్చుమీదకేను నిమ్మంబెసాయ్యము పొయినపొట్టె మెళ్ళో పూలనూల్లు బళ్ళకొట్టెయేసి గల్లెత్తుకేకారు యెడైయెవరివార్ళ కప్పుగిస్తే. ఇంటినిండగొట్టు యురులైన ముంగిళ్లు, కోళ్ళుకోళ్ళరాల్లము, కొండరాళ్లు ఆంగుసంగులేని యాడోళ్ళు జడదేవి కాపురము నరకహవమే.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు (5వ పేజీ కొరవ)

శ్రీ గోదూరు మండలరామరెడ్డి (ప్రాధికారి) - కోశాధికారి, తాలూకాధికారుల చొప్పున సభ్యులు తీసుకోబడ్డారు. వారి కేర్లు వచ్చే దశా.

హాదీకి సోమశిల పంచాయితీ బోర్డు సన్మానం

27 తేదీ సోమశిలకు వస్తున్న కేంద్ర ఉప మంత్రి శ్రీ హాఫీగారికి ఆ పంచాయితీబోర్డు, ప్రాజెక్టు ప్రదేశంలో ప్రత్యేక సాందర్భవారా వరణంలో సారసన్మానం జరుపుకుంటుంది.

రంగూరాడెడి

31-5-57 అమీకావైకులో వచ్చిన రంగూరాడెడి విమర్శనామిత సమాధానం మాకు అందింది. వచ్చేదశా-

క్షయసాపత్రికి వసతిగృహము నెల్లూరు డి.యూ.నుపత్రికి బయటిగ్రామాల నుంచి వచ్చేవారులకు, ఆసుపత్రిలో తావు దొరకువరకు, బసకేనేందుకు రెండు వసతి గృహములను రు. 3500 ల వ్యయం తో కట్టించియిచ్చుటకు ముందుకు వచ్చినందుకు శ్రీ ఇంగువ శ్రీకృష్ణయ్యగారి కృషినికొస్తున్నాము. యీ నెల 6 తేదీ ఉ. 8-30 గం.కు భవన దార శ్రీ కృష్ణయ్యగారి కంఠాపాపన కేకారు.

కాటక మార్కెట్ జూదంపై సోలీసు దాడులు ఈ నెల 3, 4, 5 తేదీల్లో నెల్లూరు డి.యూ. పోలీసుకాఫి కాటకలలో గృహాలపై దాడిచేసి, 32 కాటకలారం చేసుకుంటుంది. 200/- లను పట్టుకున్నారు. వారికొక సుందర రామయ్య (రైస్టు), కమతం వారా యలరెడ్డి, యం, ఏ. ఖమ్మాన్, చిన్నయ్య

అండ్ మల్లయ్య కంపెనీ గృహాలపై పోలీసు దాడి చేసినట్లు. కాటక మార్కెట్ జూదంవారల కార్యక్రమంలో శ్రద్ధవహించుకున్నవారు, డి. యస్. పి., డి.యస్. పి., వర్మన్ రంగారావు గారలను, సబ్ యోగ్యులను ఆర్థి పండిస్తున్నాము.

ప్రాసావిషక దాడి ఈ నెల 9 తేదీ సంతపేట క్రయమైత్రాంచి పోలీసు కచేరీపాటెంపై ప్రాసావిషకదాడి చేసి, రిమిందిని ఆరెట్టుకేకారు. వారివద్ద వుండిన 3 గాలెట్ల కాపురముకారాయని పట్టువరకు వున్నారు.

దొంగతనం కడపజిల్లాకు చెందిన నిల్లంతు దొంగలు, యీ మాసారంభంలో నెల్లూరు విచ్చేసి, ఆ తర్వాత నిడుగుంటపాటెంపేట ఆ గ్రామంలో రు. 6000ల పెరిగల బంగారు నగలను ఆపహరించి వారు మనలోలుగ్రామం చేరుకుండా వంకటాచలం పోలీసు కమిషన్లలోగా ఆ దొంగలవద్ద వోలీపోయిన మొత్తం బంగారు నగలన్ని దొంగిలించుట. పోలీసు దర్యాప్తు చేస్తున్నది.

కావలి సబ్ కేర్లు

రాజీయ ప్రాముఖ్యతగల కావలి సబ్ కేర్లు వరల యెల్లాగో పునరుద్ధరించ బడింది. ఇందుకు అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా జిల్లా జడ్జి కోరిబడివారు. జూలై 1 వ తేదీ నుండి ఈ కోర్టు పనిచేస్తుంది. 6 నెలల వరకూ ప్రస్తుతం దీని ఆయుస్సు నిర్ణయించబడింది.

Table with 2 columns: Item, Price. Includes 'నీటిమట్టం' (Water Level) with prices like 2.3, 13.75, 19.8.

హైదరాబాద్ లేఖ

(ముంబీకేటి కొరవ) అలా అనుకోని అజ్ఞానవాసి మంత్రివర్గంలోకి తీసుకుచానుంటే, మంత్రివర్గ విస్తీర్ణానికి ఆధి స్థాన వర్గం అంగీకరించడంలేదు. పోనీ యెవరి వైనా తొలగించి తీసుకుచానుంటే అది కొరి వితో తలగోమ్మన్నట్టు ఉంటుందేమా. వీటన్నింటికీ వైసెన్సు రెండుసంఘాలు ఏక మైన అవంతరం, మాత్రం యెన్నోకల రాష్ట్రీ కుంకటా జరగాలి. ఈ యెన్నోకలలో గెలిస్తే కాని ప్రదేశ కాంగ్రెసుసంఘం తమకు దక్కదు. ప్రదేశ కాంగ్రెసుసంఘమా, కావలిసభిపార్టీ నాయకత్వమా తమ మాన్య గతిమే ఆయినందున యింకకాలం సంతకంపై వర్ణనాదు తమకి వైసెన్సు చేసుకోగలగుట వ్నారకే సత్యాన్ని, ఎరుటి వర్ణనాంకే ఎవరూ కేరెత్తి చూపవసరంలేదు. అందుకే రాష్ట్రీనుంటిలా సభ్యత్వాలను చేర్చించే ఉద్యమన్ని వచ్చే కొద్దికొకలలో అందరూ తిప్పి యుగా కొనసాగించడానికి సన్నాహాలు చేసు కుంటున్నారు. ఈ పరకు సత్యాన్ని గుర్తించి వైసె ఎవరూ మాట్లాడడంలేదు. (18-6-57)

Advertisement for 'అశోకా ఫ్లవర్ ఆఫ్ హెవెన్ టాల్కమ్ పౌడర్ & సో' (Ashoka Flower Heaven Talkum Powder & Soap). Includes an image of a product bottle and descriptive text in Telugu.

నెల్లూరు ఎలక్షన్లు

బస్సు ప్రమాదంలో 5 గురి దుర్మరణం

19 తేదీ ఉదయం 10 గంటలప్పుడు, కవి గిరి బుడేపాచెట్ బస్ సర్వీసువారి కంఠం-పామూరు బస్సు కంఠంనుండివస్తూ కవిగిరి పడమర 18 మైళ్ళలో వేములపాడు గ్రామ పంచాయతీ ఫ్లోరప్రమాదానికి గురయి, 5 మంది మృత్యుులకుండా; 25 మందికి తీవ్రమైన గాయాలు తగిలినవి. అందులో 6 మంది నెల్లూరు వెల్లూరుపత్రి లోను, మిగతా 18 మంది కవిగిరి ఆసుపత్రి లోను చికిత్స పొందుతున్నారు. మృతుల శవ పంచాయతీ కవిగిరిలోనే జరిగిందట. కొలది సంవత్సరాలుగా యింతటి ఘోరమైన బస్సు ప్రమాదం యీ జిల్లాలో జరిగలేదు.

నెల్లూరు వెల్లూరుపత్రిలో చికిత్స పొందు తున్నవారిలో తాన్లూరు జోటయ్య (కొంకంచి వారిపాళెం, నర్సారావుపేట తాలూకా), ఆయన పోదరి మండపాటి జోటయ్య (యన మళ్ళి, వినుకొండ తాలూకా), షేక్ చిన్న ఖాదాపల్లి (యిరువూరు, కవిగిరి తాలూకా), దమ్మి రత్నం (వాకిచెట్ల, కోమిరెడ్డి వెలి గొండయ్య (లింగంకుంట), దువ్వాల తిరిపాలయ్య (జయరాంపురం, కర్నూలు జిల్లా గ్రేడ్డ్ లూరు తాలూకా), పట్టేచోయిన శేరయ్య (పొట్లగూడూరు) కలరు.

కంఠం లో బయల్పడటంపై బస్సు కండిక్టర్ బాగా కేదట. ద్రైవరూ, కండక్టరూ కలిసి బస్సును నడుపుతూ మా వద్దా అని తల్లవ భర్తవ శేస్తుండివారనీ, యింతలో కర్నూటక దేవాలయ మేధావిల వ్యాపారి నిమిత్తం వెళ్ళినవచ్చి 25 మంది ప్రయాణీకులు అదనంగా నాశ్రి చేల్చించినందున బస్సును నడిపివారనీ, బస్సులో 32 మంది మాత్రం ఎక్కివలసి వుండగా మొత్తం 50 మందికి వైగా బస్సులో ప్రయాణీకులుండివారనీ, ఎట్లనో బస్సు వేముల పాడువద్దకు చేరి కొండమీనకు బస్సు ఎక్కించివారనీ, కొండ ఎక్కి ఒక మలుపు దిగి, రెండవ మలుపులో ఆగి, బస్సును మరలా కదిలించగా, కంట్రోలు కేపి ప్రమాదీ గోడ వాటి ప్రక్కనున్న గుంటలో రెండు పొట్టికొరియి వెట్టి, ప్రక్కనాణగా పడిపోయిందని వాస్తవికల్లో చికిత్స పొందుతున్నవారు చెప్పారు.

కొండ దిగేటప్పుడు రెండవ మలుపులో ద్రైవరు బస్సును ఆపి, బస్సును కడపడం కట్టమనీ, కావున ప్రయాణీకులు దిగిపోవడమే తీసుకుని వెళ్ళాడనీ, కండక్టరు మాడనీ ఆయిల్ కొరకు నేరొకబస్సులో వెళ్ళిపోయాడనీ, కాని ప్రయాణీకులు వారి సలహా పాటించకుండా బస్సును పోనిమ్మ వికేతనంగా మాట్లాడివారనీ, విసిగిడ్డవరు బస్సును కదిలించివారనీ, ఇంజనీలో కల్లం బయల్పడి, ప్రేకులు ప్యాన్లను తప్పినవనీ, బస్సు ప్రమాదీగోడ ఎక్కి ప్రక్క గోతిలో పడిపోయిందనీ తెలుస్తున్నది.

బస్సు గోడ ఎక్కినప్పుడు యిరువురు ప్రయాణీకులు బస్సునుండి తైటికి దూకి వెళ్ళులు తగిలి చనిపోయాననీ, బస్సులోనే ఒకరు మరణించియుండివారనీ, బస్సులో తీవ్రగాయాలు తగిలి ఒకరు బయటికివచ్చి, కొన్ని కాల మారం నడచివెళ్ళి, శ్రీంధరపడిపోయి అక్కడనే మరణించారనీ, వా డావు 25 మంది వెద్ద గాయాలు తగిలికవారు కవిగిరి ఆస్పత్రిలో తోడ్చుండివారనీ, వారిలో ఒకరు మరణించాడనీ తెలుస్తున్నది. ఈ ప్రమాదంలో మరణించిన ఆయిదారుగురిలో ఒక్కరి శవం మాత్రం గుర్తింపబడిందట.

ప్రమాదం విషయం తెలియగానే, జిల్లా పోలీసు మాఫీసీ యెం.ఎం.ఎం., కంఠం మాన్యు డిప్టీ కలెక్టరు, కవిగిరి తాలూకా స్టానిక పోలీసు, రివెన్యూ అధికారులు వేములపాడు వెళ్ళి ప్రమాద ప్రదేశాన్ని పరిశీలించివచ్చారు.

స్త్రీ ఆత్మహత్య

ఈ నెల 18 తేదీ రాత్రి ముగ్గురుపేట డిప్టీ పోలీస్ ఠాణాలో శ్రీరామగిరి నువ్వురావుగారి 23 ఏండ్ల కుమార్తె శర్వాల పద్మసుందరమ్మ సర్వేపల్లి కాలువలో దూకి ఆత్మహత్య చేసుకున్నదని తెలుస్తున్నది. మరుసటిరోజు ఉదయం ఆమె శవం ఎస్టబ్లీమెంట్ వద్ద శేరియూరు దగా కనుగొనబడింది.

శ్రీమతి పద్మసుందరమ్మగారు, రాజశేఖరం అను పోస్టల్ గుమాస్తాను 9 ఏండ్ల క్రిందట వివాహమాడినదనీ, కాని భర్త 4 ఏండ్ల నాడు ఆమెకు విడాకులిచ్చాడనీ, యీ పరిస్థితులలో తీవ్రతపొంది విసిగి ఆమె ఆత్మహత్యకు పూనుకొని యుండవచ్చుననీ తెలుస్తున్నది. ఆమె ఆత్మహత్యకు పూనుకునేముందు ఒక వృత్తరం వ్రాసి దిండు క్రింద వెట్టి పోయిందనీ, తన మరణానికి ఎవరూ కారకులు కాదనీ, తన తండ్రి తన్ను ఎంతో గారాబంగా మారేవాడంటూ చివరన "... ఆమాయకులైన ఆడపిల్లల జీవితాలు ఏ విధంగా ఆస్వాదించుకోవచ్చునన్నో ఇప్పుటి వైనా పూహించుకోవలసింది" అని ఆమె వెలిబుచ్చుదాన్ని బట్టి ఆమె ఆత్మహత్యకు గడంగివుంటుందని పూహించబడుతున్నది.

కమలమ్మ అస్తమయం

కల్లెట్టు జిల్లా డాక్టరు మేజర్ డాక్టర్ శ్రీ కె. రాజమన్నగారి ధర్మ పత్ని శ్రీమతి కమలమ్మగారు రెండురోజులు జ్వరంతో బాధ పడుతూవుండీ, ఈ నెల 17 తేదీ రాత్రి ఆకాల మరణం చెందినదని తెలుపుటకు విచారస్తున్నాము. చనిపోవునప్పటికి ఆమె వయస్సు 51 సంవత్సరాలు. ఆమెను యిరువురు కుమారులు, ఒక కుమార్తె కలరు. సమాధి స్థాపన కోల్పోయిన శ్రీ రాజమన్నగారికి, వారి ఆప్త బంధువర్గానికి మా సానుభూతిని అందజేస్తున్నాము.

ఇంద్రగంటి

మన నగరజ్యోతి సంపాదకుడు యింద్ర గంటి నుబ్రహ్మయ్యగారు విధవకాత్రి ఆనా రోగ్యంతో వెల్లూరుపత్రిలో చికిత్స పొందుతున్నావనీ జిల్లా డాక్టరు, తేల్చిన డాక్టరు తన్ను చక్కగా చూచి, చికిత్సించి, ఆదరిస్తున్నారనీ తెలుపుతున్నాడు.

మన జిల్లా డాక్టరు తెలంగాణ యునైటెడ్ సి. నారాయణ రెడ్డి గారిని చికిత్సించడంలోను, బుద్ధికివచ్చి శ్రీ గోపాల రెడ్డి గారికి చికిత్స చేయడంలోను, యింట్లోయింట్లో జ్వరముల సంధర్భంలో వారనేవ విషయంలోను వారు మావుతున్న శ్రద్ధకు, వారి కలుపుకొలుక వానికి మా ధన్యవాదాలు.

శీతజ్వరాలు

శీతజ్వరాల వృద్ధులకు కొంతకష్టం కలుగుతుంది. ఈ జ్వరాలవల్ల నెల్లూరులో ప్రాణాపాయం ఏర్పడుగనందున, శీతజ్వరాల ధీకారపోవడం గమనార్హము. 10 తేదీనుండి 20 తేదీవరకు మున్సిపల్ ఆసుపత్రిలో ఆసుపత్రిలో 57 మంది జ్వరరోగులు చేర్చబడి, చికిత్స పొంది, 44 మంది డిశ్చార్జ్ చేయబడ్డారు. పశ్చిమతం 13 మంది రోగులు మాత్రమే మిగిలియున్నారు.

శీలప బస్సులో శీతజ్వరరోగులు వై తేటు డాక్టర్ వద్ద, కవియాలలోకి చికిత్స పొందుతున్నారు. మున్సిపల్ హాస్పిటల్ వారు 1300 మంది జ్వరరోగులను చికిత్స చేశారనీ, ఆరు నెల ఏ. సి. సి. మాత్రం సంపాదించారనీ తెలుస్తున్నది. జిల్లా హాస్పిటల్ వారు యీ విషయంలో శ్రద్ధగా పనిచేస్తున్నారు.

గత 15 తేదీ జిల్లా కలెక్టరు ఆధ్వర్యంలో వివిధ కార్యాధికారులు సమావేశమై జూలై 1 తేదీవరకు పాఠశాలలు మూయవలెననీ, వీని మూల 8 గంటల తర్వాత ఒకే ప్రదర్శనం చేయాలనీ ఆదేశమూ తీర్మానించారు. మున్సిపాలిటీ కు. ఏ. వేణు యివ్వమనీ కోరారు.

కలెక్టరు వృత్తి పుత్ర ప్రకారం నెల్లూరులోని విద్యా సంస్థలన్నీ జూలై 1 వరకు మూయబడినవి. వీని మూల మాత్రం మామూలు రెండంటే.

యస్. యస్. యల్. సి.

పలితాలు ఈవారం మాకందిన మరొక 7 ప్రామ్మల్ల యస్. యస్. యల్. సి. ఫలితాలను ప్రకటిస్తున్నాము.

ప్రామ్మల్లు	శుభము	కానిష్టు	ఫలము	కానిష్టు	ఫలము
బుచ్చిరెడ్డిపాలెం	106	40	38		
కొండపి	26	8	31		
ఉదయగిరి	38	11	30		
పాఠశాలూరు	18	5	28		
కావలి	204	56	28		
ముగ్గురుపేట	65	17	26		
వైరాపురం	24	6	25		

ఉదయగిరి ప్రామ్మల్లు సంబంధించి ఒకరి ఫలితం యింకనూ ప్రకటింపబడలేదట. ఇంకా 6 ప్రామ్మల్లకు ఫలితాలు ప్రకటింపబడవలసి యున్నది.

వి. ఆర్. కాలేజి ప్రిన్సిపాలు

శ్రీ పద్మిశాందం గారి కడపి విరమణకు యింకా నాలుగు మాసముల గడువున్నది. కాని కడపి విరమణముందు యిప్పుటినుండే శలవులు పొమ్మని కాలేజీ మిటి పద్మిశాందం గారిని కోరందట. వార్త బుక్లెట్ వారు

రావుగారికి అప్పజెప్పవలసింది గూడా కోరి వారని తెలుస్తున్నది. పద్మిశాందం గారి విరమణానంతరం, బుక్లెట్ వారు రావుగారి ప్రిన్సిపాలుగా నియమించబడగలరట. వీరు ప్రస్తుతం తెక్కలకొక్కాధిపతిగా వుంటున్నారు.

శ్రీ గుణ్ణం సుబ్బరామయ్య

వి. ఆర్. కాలేజి అంగ్లభాషా కార్యాధిపతి శ్రీ గురం శంకరు సుబ్బరామయ్యగారు తిరుపతి శ్రీ వెంకటేశ్వర కళాశాల ప్రిన్సిపాలుగా నియమించబడివారు. కాని విద్యార్థులు శ్రీ పాములపాటి రుద్ది నాయుడు కళాశాలవారు శ్రీ సుబ్బరామయ్యగారిని ప్రిన్సిపాలుగా రమ్మని కోరడం, వారు అంగీకరించడం జరిగింది. సుబ్బరామయ్యగారు బహుశా 20 తేదీ నిడుబ్రోలు కళాశాల ప్రిన్సిపాలుగా వార్త తీసుకోవచ్చు.

కుమారి వత్సల

శ్రీ పాలకా పిచ్చిరెడ్డిగారి కుమార్తె, కుమారి వత్సల వి. ఏ. (ఆర్.ఎస్), తిరుపతి మహిళా కళాశాలలో పుస్తకాధికారిగా నియమించబడివారు.

జిల్లా పంచాయితీ సంఘం

జిల్లా పంచాయితీ అధ్యక్షుల సంఘ అధ్యక్షుడుగా శ్రీ వెళ్ళుకుమారు రామచంద్రారెడ్డి గారు ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకోవడి, కార్యవర్గం నిర్మించే అధికారంగా వారికివ్వబడి నాలుగు మాసాలైంది. కాని కార్యవర్గ నిర్మాణంలో, ముఖ్యంగా కార్యవర్గ నియామకంలో, రాజకీయాలు ప్రచేతించి, యింత కాలం భర్తీగావండా నిర్విఫలము, కడప రామచంద్రారెడ్డిగారు స్వతంత్రంగానే, తాను ముందు మాటిచ్చిన ప్రకారం, తాను ఆనుకున్న విధంగానే యిప్పుడు కార్యవర్గాన్ని ప్రకటించాడు. కార్యవర్గం:- శ్రీ గుడుపాటి సుబ్బరామ రెడ్డి (కొత్తూరు) ప్రధానాధ్యక్షులు; శ్రీ కాటూరు వారాయణస్వామి (పాడిలి) కార్యదర్శి; శ్రీ బత్తుల సుందర రామ రెడ్డి (సోమరాజుపల్లె - కందుకూరు తాలూకా) శ్రీ వెంకటాచారిల శంకరయ్య (ఆత్మకూరు) - సహాయకార్యదర్శులు; - కొరవ శంకరేశ్వర

సీజను ప్రారంభమైంది

ఎముకలపాడి వేయంటకు సీజను ప్రారంభమైంది

రైతులు తమకు కావలసిన ఎముకలపాడిని కొడవలూరులో మా మిల్లువద్దగాని - నెల్లూరులో మా అభిమవద్దగాని - లేక నెల్లూరు హెలో సెల్ కో - ఆపరేటివ్ స్టోర్స్ లోగాని - జిల్లాలోని వారి అనుబంధ సంస్థలలోగాని కొనుక్కోవచ్చును

అలసించిన ఆశాభంగము జరుగవచ్చును

రైతులు త్వరపడవలెను

ఈ వద్ద త్వర పశువులకు ఖాత్యంతిలో తయారుకాలవిన మాపర్ ఖాత్యంతి పనిచేయవలసింది.

ఆంధ్ర బోకా మిల్లు కంపెనీ

ప్యాక్టర్ : కొడవలూరు - ఆఫీసు : నవాబపేట - నెల్లూరు

టెంకాయ మొక్కలు

సోదాబాతి (వెన్నెం) 5 సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చినపుడు నిచ్చును.

— దొరకు బోట్లు —

ఇప్పుడు టెంకాయల పోటల్లో భవనీ యుద్ధిరెడ్డిపాలెం | బ్రంకన్ గడ్డు, నల్లూరు.

కావలెను

ఈమాట పంచాయతీలోనుండి తీసుకువచ్చు ముందు రూరల్ ఆయుర్వేదానికి దిద్దుబాటు పనిచేయుటకు 15-7-57 తేదీనండి రిజిస్టర్డ్ మిడికల్ కాలేజీయను. యీ ప్రకటనచేసిన తేదీ లగా యింక 15 శాతంలాభుల ఈ దిగువ ఆద్రమకు దరఖాస్తు పంపుకొనవలసివది.

—టెంకాయ రామలింగాయ్య-రెడ్డి-రెడ్డి-రెడ్డి.

పంచాయతీలో - ఈమాట.

నల్లూరు తా|| 14.6.57.

భూములు-ఇళ్లు ఏలం

నర్సాపురం సబు కోర్టులో

S. C 56 of 55. E. P 9 of 57.

నర్సాపురం మంగమ్మ సా|| నర్సాపురం—వాది.

అండే రాఘవరావు సా|| } —ప్రతివాది.

కుమ్మార్ పురుగుపాలెం }

యా నెంబరు డిక్రీచాకి వస్తారాయన ప్రతి

వాది తా|| యీ క్రింద వుండవలసిన స్థిరాస్తి

8-7-1957 తేదీ వై కోర్టువారియేదట పగలు

11 X cell లగా యింక వేలం చేయబడును.

అన్వేషణ:- పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నర్సా

పురం తా|| కుమ్మార్ పురుగుపాలెం గ్రామం

తాలూకు జిల్లా కార్యాలయం:-

(1) R. S. నె 213/6 త, య 2-22 ట్లు

భూమికి హద్దులు:- [పు] అండే నారాయణ

స్వామి భూమి [ప-వ] డిటా డిటా [తూ]

అండే మార్యనారాయణ భూమి. యీ మధ్య

య 0-12 ట్లు.

2.వ ప్రతి: [పు] అండే మార్యనారాయణ

భూమి [వ-ప] ప్రతివాది తాలూకు భూమి

[తూ] అండే శిశారామయ్య భూమి. యీ

మధ్య య 0-06 ట్లు.

3.వ ప్రతి: [పు] అండే వీరభద్రుడుగారి

భూమి [తూ] వుద్దెరి భాస్కర్ రావుభూమి

[వ-ప] అండే మార్యనారాయణభూమి.

యా మధ్య య 0-05 ట్లు.

4.వ ప్రతి: [పు] అండే తాతగారి భూమి

[తూ-ప] అండే వీరభద్రుడుగారిభూమి [వ]

నె 213/7 య భూమి. యీ మధ్య య 0-09 ట్లు

5.వ ప్రతి: [తూ] అండే శిశారామయ్య

స్థలం [వ] వర్గినీడి వెంకటనరసయ్య భూమి

[ప] అండే రామమూర్తిభూమి [పు] అండే

వీరభద్రుడు భూమి. యీ హద్దుల మధ్య

య 0-12 ట్లు.

యిందులో వున్న పెంకటియిల్లున్నూ.

6.వ ప్రతి: [తూ-పు] అండే శిశారామ

య్య వస్తారాభూమి [వ] అండే వీరభద్రుడు

భూమి [ప] అండే రామమూర్తిభూమి. యీ

మధ్య య 0-08 ట్లు.

పదవ 5.వ అయిటములోని పెంకటిలోని

లింగ, రేలులు, ద్వారా బంధములు, వైకస్యము

నా వావిధి ఫలవృక్షములు సహా.

7.వ : పదవ అడ్వై ప్రతివాది గవర్న మెంటు

వారివద్ద ఆస్యబాకీ రహితము. 1000/-

గాకు లాబడి సర్కారుపాటు. 100/- ట.

మిగతా వివరములు వేలములోనివలె తెలియ

పరచుకోవలయును.

—గ్రంథి కేశవరామమూర్తి - అడ్వకేట్.

ఇదీ లోకవృత్తం

(3-వ పేజీ కొరవ)

మహాకవిని చిక్కించుకొన్నారు. మేజిస్ట్రేటు ముక్కంటివాట్లపై 40 పానుల జరిమానా విధించి పదికేళాడు.

“యిట్లనప్పించి, ఇక యిట్టిపనిచేయమ” అని న్నార్క్ ఆస్పాడు. “వేస్తే, ఈపాట వైకుంఠపురం, బాగ్రే!” అని వ్యాఖ్యానించాక గట్టిగా మోపుట తనను.

అనిచెప్పా ఎందుకంటే మన దక్షిణ, కృష్ణా ఒక్కసారి “వేస్తే” పదికే ఎవ్వరికీ ఏ పనుపాకడను. వెంకటికి ఒక వైకుంఠపురం నట. ద్వి రా ని కి మందిమ్మని అడిగినారే ఆయన చెప్పేవాడట: “వామందు తిప్పవారికి వస్తే మళ్ళీ జ్వరం రావంటేరాడు.” ఇంక ఆంకట, కుశాగ్రుణ్ణి అనెనట: “మహా పృథ్వీ, నీచేతిమాత్ర వైకుంఠయాత్రేవా?” పృథ్వీవైకుంఠపై ఒక హాస్యయిద్ది అనెనట: “అందుకు సందేహమా?”

అట్టే, ఈ బాగ్రేయిద్దరు సర్వమానవకోటికి, జంతుకోటికి ఏమేమూత్రాణాలో “వైకుంఠప్రాప్తిని” గల్గించే సమర్థులైయున్నవారు. రమ్యవర్ణపుండే ఒక ఆస్ట్రాల్ని ప్రకటిస్తే ఏమవుతుందోనని తెలియక దానిని ప్రేల్పదానికే, అనగా దాని పాటవాని పరీక్షణయిదానికే భయపడు కున్నారట. ఉత్తర భూభాగల మంచు కొండ కలిగి మండగలదట దాని ప్రయోగం వలన. మనమట్లా దీనినిగూర్చి అనుకోంటూ వుండగా, దీనిని మించిన మరొక ఆస్ట్రాల్ని ఆమెరికా కనిపెట్టినది వినగలము.

అసలే “కనిపెట్టవలసిన ఆపసరంలేదు. ఇదిచరకున్నవి చాలు ప్రపంచాన్ని బూడిదగా తయారుచేయదానికి. ఆ భస్మాన్ని పూసుకో దానికొకా ఎవరూవుండరు. కకా తకా అటూ యిటూ ఆస్ట్రాల్ని “వేస్తే”, ఏముంటుందో వివరకు చెప్పవారూ వుండరు, వివే వారూ వుండరు.

మానవుడు ప్రళయం కొని తెచ్చుకున్నాడు. దీనికి భయపడి జనం ప్రళయశక్తులు గలవారిపై తిరగబడుతున్నది. శాస్త్రజ్ఞులు వైకం “ఈదుర్మార్గం” ఇక మానుండికాదు, అంటున్నారు. అదిగాక, తాము నాశనం కాకుండా లోకనాశనం చేసేమార్గం తెలియలేదు గనక, విధిలేక ప్రళయశక్తులు గలవారు ఏదో ఒక రీతిగ సమాధానపడుదామని యత్నిస్తున్నారు. కనీసం నిరాయుధీకరణకు ఒక్కడుగు ముందుకు వస్తామని ఆలోచన కలిగింది.

కాని యిట్టి ఆలోచనకు, మళ్ళీ ఏదో ఒక దానిని వ్యవహారంవల్ల ఏమీ లాభంలేదు. ఆయుధాలవల్ల కలహం రాలేదు. కలహం పుట్టి, శస్త్రాస్త్రములు పుట్టినవి. ఈ ఆస్త్రములు మహాభయంకర మైనందువల్ల కలహం యుద్ధంలోకి మార్పుకాలేదు. అంతే జరిగింది.

కలహం కారణాలకు విరుగుతూ వెతకండి. అంతేగాని, భిష్ణుమరులను ఒడిలో పెట్టుకొని పనిచేయాలి ఆ యుధాలను పారేయదానికి ఒకటి, రెండు, మూడు అని లెక్కపెడుతుంటే, యిదంతా కాంతికి సోపాన మవుతుందా?

గూడూరు సమ్మేళనం

(3-వ పేజీ కొరవ)

వేలకై గొనవచ్చి వున్న మూలాలంకృతుల గావించి, చందన, తాంబూలములతో సర్కరంబి, “శాయిచాలన” కప్పి కవులకు, కళాకారులకి సన్మానం గావించారు.

శ్రీ విప్లవయ్యశాస్త్రి

సన్మానానంతరం, సమన్వయం జరిపిస్తూ,

శ్రీ దీపాల విప్లవయ్యశాస్త్రి గారు యీనాడు తమకు జరిగిన సన్మానము ఆభావ్యమని, యింత కాస్త్రోక్తమైన సన్మానాలు తాము యాదరణనీ ఆస్పాడు. ప్రాచీన, వచన సాహిత్య ఖోలయలను నిదర్శన పూర్వకంగా సమావేశం భావ తర్వాతనే వ్యాఖ్యించునని, సమయాదుల కావ్యభావకు కేటి కావ్య భావకు ఎంతో శ్రేణులను కలిగి ఉన్నారని, సందర్భ ప్రయోజనము క్రమముగ గ్రహింపే నని, యితిప్రాసల వలన ఆ ప్రయోజనము సిద్ధిస్తున్నదని, ఆశేక బాసపద గేయాలలో కూడ గేయ కారులకు తెలియకుండానే యితి ప్రాసలు పడినవి చెప్పారు. కవిత్వము పద్యములోగాక, గద్యములోనూ గేయము లోనుగూడ వుండవచ్చునని, వచన సాహిత్య రీతులను సామర్థాంతో అర్థయిచేసికో వలె నని విజ్ఞప్తిచేశారు.

శ్రీ రామమూర్తి

శ్రీ కుర్మా రామమూర్తి గారు తమకు జరిగిన గౌరవమునకు సమాధానమిస్తూ, కవి పత్రిక లిలుడై మృదయంగమంగా కవితను ప్రలాసీ కానిరి అందజేయాలన్నారు. ఆత్మను వంచించి ఎవడు ఏది వ్యాసిననూ, కలకాలము కాదు తృటికాలమునూడ నిలవదన్నారు. భాగవత భాగవత రామాయణములు ప్రజలను తీర్చిదిద్దగల శక్తివంతమైన ఉద్ద్యోగములని తన ప్రగాఢ విశ్వాసంగా కేర్చుకొన్నారు. ఎల్లరూ నీటిని పరించాలని ఉద్ద్యోగించారు. ఉన్నత భావంతో కూడ అభిమానమైన భావ మిలితమై సంఘంలోని అభ్యుదయ పథంలోకి నడిపించాలన్నారు. ఇటు ప్రాచీనలకు అటు ఆధునికులకు మధ్యస్థంగా తాను ప్రవర్తిస్తున్నానన్నారు.

శ్రీ రాధాకృష్ణమూర్తి

కళాకారులు, సిని నటులు శ్రీ మిక్కిలిసేని రాధాకృష్ణమూర్తి గారు తమకు జరిగిన సన్మానమునకు కృతజ్ఞతను తెలుపుతూ ప్రాచీన కాలంనుండి గల నాటక కళా చరిత్రను సమీక్షిస్తూ ఆంధ్రుల కళాభిలాష ఇతరులకు తీసి పోదన్నారు. దేశ వ్యాప్తంగా నాటక కళ ఆభివృద్ధి కావాలన్నాడు. ఆశ్రయములేనదే కవిత, వసతి, లత కోభింపవని చెప్పి చెప్పి వారిని, ప్రభుత్వంచారు పంచవన్న ప్రచారితలో యిందుకు తగిన ప్రోత్సాహ మివ్వాలన్నారు. నేడు నాటకరంగం కిల్లాలపల్లలో వుంటున్నదన్నారు. దీనిని తక్షణ కర్తవ్యంగా గుర్తించి, ప్రభుత్వం, ప్రజలు కలిసి ఆభివృద్ధి చేయాలన్నారు.

సంఘ ఉపాధ్యక్షులు శ్రీ కొమారు సుబ్బ రామ రెడ్డిగారి వందన సమర్పణతో సభ జయ ప్రదంగా ముగిసెను.

బహుమతులు

పోటిలలో 16 నాటకాలు నాటికలు పాల్గొనగా; నాటకములలో ప్రథమ బహుమతి “కప్పులు”, ద్వితీయ బహుమతి “ఇగా ప్రపంచం?”, నాటికలలో ప్రథమ బహుమతి “వీరకుంఠము”, ద్వితీయ బహుమతి “వీకటివొంగలు” పొందినవి. నాటకములలో పుర్రమనటుడుగా “ఇగా ప్రపంచం” లో రమణయ్య పాత్రధారి ఓ. వీరరాజు; పుర్రమనటిగా “కప్పులు” లో సంకజమ్మ పాత్రధారి కర్కాణి; పుర్రమనటిగా శ్రీ రెడ్డిగారి రామరామగారి “పుస్తకము” నిర్ణయించబడి బహుమతిపొందారు.

నాటికలలో పుర్రమనటుడుగా “వీకటి వొంగలు” లో రామపాత్రధారి బహుమతి రామయ్య, పుర్రమనటిగా అడేనాటకంలో దర్శన పాత్రధారి కుమారి ప్రభావతి బహుమతి పొందారు. ఎటూ సామర్థ్యానికి చెప్పు

మంది కళాకారులు వుంది కి కి సక్రమం బద్దారు. బహుమతుల పంపణం శ్రీ పెద్దిటి వెంకటకృష్ణారెడ్డిగారుచేశారు.

శ్రీ వెంకటకృష్ణారెడ్డిగారిని శ్రీ విప్లవయ్య నాయుడుగారు పరిచయం చేస్తూ తెల్లూరు జిల్లాలో ఆధ్యక్షుడుగా మండలానికి ఆఖండ నేపథ్యం స్వీకరించు వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారి ప్రస్తావన శ్రీ వెంకటకృష్ణారెడ్డిగారు వరా న్యులని, తనలెండ్రి స్మృతిదివ్వాంగా పురమం దిరం కట్టింది యిచ్చుటకు వ్యాసంకేవిన గొప్పచారిత్రాని క్షాణించారు. పంపూరి వమ్మకనవంబి మహాస్వతాశయాలుగల సంస్థకు శ్రీ మంతుల పంచాయతీచాటు, సామాన్యల సహకారంనూడా ఆపసర మంటూ వచ్చే సంవత్సరం యావధాంధ్రీ విస్తృత కళాత్మకాలు గూడూరులో జరిప గలనని శ్రీ విప్లవయ్యనాయుడుగారు ప్రకటించారు. శ్రీ వెంకటకృష్ణారెడ్డిగారు తన బహుమతి నిర్మాణ వాగ్దానాన్ని పునరుద్ధా డిస్తూ, త్వరలో ఆది కార్యరూపం భరించగల దన్నారు. శ్రీ వెంకటకృష్ణారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ సంగీతయంతిములైన నాటకములు గూడా ప్రదర్శించబడాలన్నారు. కార్యకర్త శ్రీ డి. వి. శేషయ్యగారు నిరీక్షకు సమ ద్విస్తూ సంఘాధ్యక్షయ్యగారి పాదల ద్విగుడి కృత సహకారాన్ని అభ్యర్థించారు.

—మా. గూ. వి.

పంచాంగం

విమృగక్ష వేంకటేశ్వరశాస్త్రి

గురుకన్యా ప్రవేశ కృష్ణాపుష్కరణి 25-6-1957 తేదీ రాశి మంగళవారం గురుకన్యా ప్రవేశము, కృష్ణా నది పుష్కర ప్రవేశం

ఆర్యికారై 21-6-57 తేదీ రాశి ఆస్తి కారై జలరాశిలో ప్రవేశము యీ కారై వృష్టి యోగమువలదు.

ముహూర్తములు 22, 23 తేదీలు శుభముహూర్తములు.

జూకానెల తిథులు

22 తేదీ	దశమి	తె 4-20 గం. వ.
23 తేదీ	ఏకాదశి	తె 5-12 గం. వ.
24 తేదీ	ద్వాదశి	తె 5-8 గం. వ.
25 తేదీ	త్రయోదశి	తె 4-40 గం. వ.
26 తేదీ	చతుర్దశి	రా 3-0 గం. వ.
27 తేదీ	అమావాస్య	రా 2-20 గం. వ.
28 తేదీ	అసాద శుక్ర	పాడ్యము రా 12-40 గం. వ.

కర్నూలు జిల్లా జడ్జి కోర్టులో

A. S. No. 129 of 1956.

కసుమూర్తి పెద్దవెంకటరెడ్డివగ్రాణం
... —అపిలాంట్లు.
శిష్యుని వాగి రెడ్డివగ్రాణం — రెస్పాండెంట్లు.
యా నెంబరులోని అపిలాంట్లు K. S. C. O S. 96 of 53 కు దీర్చివై వై కోర్టులో అప్పీలు దాఖలుచేసినారు. అందుకుగాను గె.న రెస్పాండెంట్లు శేషారెడ్డి అయిన నీవు అప్పీలులో నీవారను ఏమైనపువ్వుయెడల తెలుపు కొనుటకుగాను 3-7-57 తేదీ పగలు 10 గంటల వై కోర్టువారి యెదుట ఈ జరై తెలుపు కోవలసినది. —యస్. ఇ. బ్యారీలు, అపిలాంట్లు ఆధ్వర్యము.

సినిమా వార్తలు ::

మల్లర్

ఓగిరాల మృతి

ఓగిరాల రామచంద్రరావు - గుణసుందరి కథ; గారీ మహాశ్యం మొదలైన చిత్రాల సంగీతాన్ని నిర్వహించి కేసు గడించుకున్న కథా నిష్ఠాకుడు. మొన్న ఆకస్మాత్తుగా మృత్యుం అగి మరణించాడు. ఆయన మృతికి పరిశీలించే వారందరికీ మా సానుభూతి.

స్వర్గీయ హేమలత

జ్ఞానాంబికాపీఠాన్ని ఆధిపత్య హేమలత స్వర్గీయరాలయింది ఆకస్మాత్తుగా. ఆమె జన జీవితానికి అందక అగిపోయాయి ఆమె జీవితాన్ని. ఆమె జీవితాలపాలయంగా ఆమె ముఖంలో చిరు నవ్వు మాత్రం మాసిపోయింది కాదు. ఆమె గారితో మా. "మంత్రదండం" చిత్రాన్ని తమిళంలో తీసికొనే దగ్గరకు ఉండి "దేవ" చేయిస్తూన్న హేమలతమీద మృత్యుచ్చాయ పడుతుందని ఎవరనుకోగలరు? కన్నకాలపు "తెరని" చించి "కుభాన్ని" అందుకుంటోన్న "ఆమె" తీవ్రాన్ని మృత్యువు దిగమించి నంది. దారుణంగా. "దర్శింగ్" పూర్తి కాగానే కొత్తచిత్రాన్ని ప్రారంభించాలనీ, కథనీ రచించేవామనీ, జయంతి సాండ్ స్టూడియోలో కనిపించి చెప్పిందామె. కనభక్తికి సంబంధించిన ఆకస్మాత్తులైనా వెళ్లి ఒకటి వుందనీ చిత్రానికంటే ఆది తీవ్రం ఆది పూర్తిచేస్తే చిత్రం సగం అయి వచ్చే అని చెప్తూ - ఆకస్మాత్తుగా ఉపాస్తూ స్వర్గీయ రాలైంది హేమలత.

శంభూ ప్రాదక్షిణ్య వారి చిత్రంలోనూ, విజయగోపాల్ ప్రాదక్షిణ్య వారి చిత్రంలోనూ, సారథివారి చిత్రంలోనూ బుక్ ఆయి - ఆ పాత్రల్ని ఆకలింపుచేసుకొని. ఆ పాత్రల్లో తీవ్రంచలనన హేమలత. ఆమె కోపం చూపి పోయింది. అందరూ ఉందనీ ఆమెకునే ఆ లోకాలకి!

పోతన, త్యాగయ్య, శాంతి, మంత్రదండం మొదలైన చిత్రాల్లో సహపాత్రులకి తీవ్రం పోసిన. మన ఆర్థికు ధౌతికంగా మనకి దూరం అయిపోయింది. ఆమె మరణానికీ పరితపిస్తూన్న వారందరికీ మా సానుభూతి.

తెలుగులో ఉమర్ ఖయాం

దేవదాసులాంటి ఇతివృత్తాన్ని తెంకేక్కొందిన సాహసుడు డి. యల్. మహా సాహస ప్రయత్నం చేస్తున్నాడని విన్నాను. తెలుగు తమిళ భాషల్లో ఉమర్ ఖయాం చిత్రాన్ని తీయవోతున్నట్టూ, ఉమర్ ఖయాంగా ఏ. నాగేశ్వరరావు నటించ వోతున్నట్టూ తెలుస్తోంది. తెలుగు సాహిత్యములో ఉమర్ ఖయాం మంచి స్థానాన్ని ఆక్రమించుకోవచ్చు. ప్రముఖరచయితలు కవికోకిల మధురై రామిరెడ్డి, రాయప్రోలు సుబ్బారావు మొదలైనవారు రసవత్తరంగా "రుబాయ్" లను అనువదించి మంచి ప్రచారంలోకి తీసుకొనవచ్చు.

"నిన్న" అన్నది గతించి పోయింది. "రేపు" అన్నది ఏలా ఉంటుందో తెలియదు. ఆందుచేత "ఇవారీ"లోని ప్రతిక్షణాన్ని అనుభవించు. అన్నవేదాంతాన్ని చెప్పినవాడు ఉమర్ ఖయాం. మధుసూత్రా, సాతీ, ఆతని కవిత్వంలో ఎక్కడగా కనిపించినా నిజానికి ఆవికాపు మనం తీసుకోవాల్సింది. ఉమర్ ఖయాం ప్రపంచవారి, పేరులు, కొత్తలకు వేదాంతము, అది.

ఉమర్ ఖయాం మనకి ఒక కొత్తరకపు ఆ వేదం ఆయి. భాషిల్లతాదని ఆకస్మాత్తు.

సెక్స్ మియాద - గంగాగారి సంవాదం

వెల్లూరు యువకులు ఒకటిన్నర మాసి క్రింద ప్రారంభించిన విజయగోపాల్ ప్రాదక్షిణ్య గంగాగారి సంవాదం - మొన్న వీరవ తేవన వెళ్ళిపోవడం వెల్లొంది వాహినీ స్టూడియోలో. గంగాగారి కృష్ణమూరి, రంగయ్య గారూ రమణారెడ్డి, కనభయ్య శంభయ్యలుగా వంద) థియేటర్ సీతారాంలు, దుద్ర మృగా ఋష్యేంద్రమణి, మంగమ్మ గా స్టేజ్ ఆర్టిస్ట్ సీతారామమ్మ పనిచేశారు. రంగయ్య ఇంటి సెట్ లో! దర్శకుడు ఏ. యల్. రెడ్డి - మంచి మాటలుగా అటులైటింగ్ చెయ్యడం లోనూ ఇటులై టెక్ లోనూ మాటా మెచ్చుకోతగ్గ పనికివాణ్ణి చూపిస్తున్నాడు. రచయిత పరిశుభం మాటలూ పాటలూ రాబో పాకంలో బాలువారుతున్నాయి. దుద్రమృగా ఋష్యేంద్రమణి, చక్కని భాష ప్రవర్తనని అందిస్తోంది. జంగం దేవరగా సి. హెచ్. నారాయణరావుని మా స్టూజీ కడుపునండి పోతుంది. బ్రహ్మాండమైన ఆ విగ్రహం అంతకాలం తర్వాత వాహినీ స్టూడియోలో మేకప్ చేసుకొని మనీ శేట పుటికి అందక కళ్లు చెదరిపోయాయి. "పూ" బ్యూటీఫీ ఉన్నా కాల్ పీటీకి వచ్చి పని చేశాడు. ఏంటేవిన ఆ సెట్ కూడా ఎంతో మచ్చటగా ఉంది. ఆమ్మ బెస్ట్ ఫ్రెండ్ వారా పరిణం కొట్టవచ్చినట్లుగా కనిపించింది.

ద్రవబలానికి పూజ జరిగింది

పాస్చుయారి బ్రదర్స్ వారి గే వా కలర్ వెంక్యూరి మొన్న 7వ తేదీ ఉదయాన పూజ జరిగింది. వీరచయిత పుగురాం, కమలార కామేశ్వరరావు దర్శకత్వం క్రింద పరి "భోధ" బూడా త్వరతగిరి పురోగమిస్తూనే ఉంది.

శర్వాణివారి అక్క చెల్లెళ్లు

అనుమల్లా సార్యభోమరావుల దర్శకత్వం క్రింద శర్వాణివారి సాంఘికం వాహినీ స్టూడియోలో చాలా ప ర మా పూర్తి అయిపో వచ్చింది. హెల్త్ సర్టిఫికేట్ గా మూడు విదేశీయ వృత్తాల్ని చేసింది. మెడిసిన్ గా రమణారెడ్డి వటన, భాష, వేదం ఒక కొత్త తరహాలో ఉన్నాయి. మ్యూజిక్ డైరెక్టర్ పెంచ్యాల చాలా శ్రావ్యమైన సంగీతాన్ని కూర్చినట్లు విన్నవార్యం తా మెచ్చుకుంటూనే ఉన్నాడు. హెల్త్ సాట్యం చేసిన పాట విన్నాను. చాలా శ్రేణిగా ఉంది. రచన, సంగీతము, సాట్యం కూర్పు - మంచి పాకంలో బడ్డాయి. శ్రీ శ్రీ సీ, స్వత్య దర్శకుడు వేయి గోపాలస్వామినికూడా అభినందిస్తున్నాను విజయాశ్రీస్థి బ్యూటీఫీలో ఈ చిత్రం త్వరలోనే విడుదల గా పోతుంది. తిరుపతి, వెల్లూరు మొదలైన ప్రాంతాల చక్కని హెల్త్ డోర్ ఉన్న ఈ చిత్రంగా - కృష్ణమూరి, సూర్యకాంతం, రమణారెడ్డి, ఆమర్ నాథ్, లానియర్ శ్రీరంజని, సి. యల్. ఆర్, పెరు మూర్తి నటిస్తున్నాడు. ఈ చిత్రంమీద ఫిలిం సూర్కలో మంచి పేరు ఉంది.

స్టంట్ బలరాం ఆకస్మికమృతి

స్టంట్ బలరాం రాజాచ్యుత మర్యాద గల ఫిలిం క్రెడిట్. మంచితనం, గౌరవం గల వాడు. చాలా చిత్రాల్లో "ఆతను" కనిపించ గుండా కనిపిస్తాడు. పాపం ఆయి వాడు చిత్రాల్లో ప్రవేశం పనిచేస్తున్నాడు. కష్టాలు పడి వెళివచ్చినవాడు ముఖ్య కోలాల్ని గడించుకొని ఆమర్ దించుకుండా వెళ్ళిపోయాడని విన్నవ్వారు బాధచేస్తుందిమా? స్టంట్ బల రాం మృతికి మా సానుభూతి.

40 సం. అనుభవము

టి.వి.రెడ్డి & కెం (ప్రైవేట్)

బ్యాండ్ మేకప్ డి.వి.రెడ్డి & కెం

కెటలాగునులపేరుచెప్పండి

పసిరికలు - కామెర్లు

భయపడ వలెదు

డాక్టరు సి. రామయ్యంగారు,
రంగనాయకులపేట - వెల్లూరు.

స్త్రీల ఆరోగ్యమునకు

పండిత డి.గోపాలాచార్యులవారి

అరుణ

గర్భశయ్యులవారి

స్త్రీల ఋతుదోషములను పోగొట్టి సత్పుత్రాసమును కలుగజేయును.

ఆయుర్వేదశ్రమం లిమిటెడ్
త్యాగరాయనగర్, మద్రాసు. 17

సంతృప్తిని - సౌందర్యాన్ని రెంటినీ ఇవ్వగలరు

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి ఆంధ్రవన్సు స గల వెల్లూరు

చిన్నబాగు - వెల్లూరు

పేక్షవాలానికే

PARALYSISURE (Regd.)
(Trade Mark No. 154754)

మా మందు ఆహిషంగా పనిచేస్తుంది. ఆ వ్యాధి నుండి మిమ్మల విముక్తి చేస్తుంది. దిగులు పడవలదు. వారం నుండు 8-12-0

డాక్టరు బొమ్మా జితేంద్ర నెల్లూరు

కావలి డి. ము. కోర్టులో

O. S. 312 of 57. I. A. 141 of 57.

(1) బొమ్మలకు కొండపయ్యుడు (Died)
(2) ఆ మబ్బయ్య (3) ఆ మబ్బయ్య (మైనకు అయినందున) next friend గార్తికొత్త తల్లి 2వవారి - పిటిషన్లు - వాదనలు.

(1) పేక్ష వాలానా చాయి (2) మస్తాఫాబీబీ - రెస్పాండెంట్లు - పరతివాదులు.

1వ వారి చరిత్రయినందున 2, 3 పిటిషన్లను 1వ వారికి వారసులు గా (2, 3 వాడు) చెప్పించి 1వ వారికి పేటికీ ఇచ్చుటను ప్రతిపాదించి డిక్రీనిచ్చి 2, 3 వారు మేటికీ ఫ్రెండ్ డిక్రీ ఇవ్వవలసివట్టు 2, 3 వారు మేటికీ పేక్ష వాలాగా 2వ రెస్పాండెంట్లు పోటీను నిమిత్తం 8-7-57 తేదీకి వాయిదా వేసుబడి యున్నది. కనుక 2వ రెస్పాండెంట్లు వాయిదా కోల్ పగలు 10 గలను పై కోర్టులో హాజర్ అవ్వవలెనన్న తలపెట్టినవచ్చును.

-టి. రామయ్య - వాక్లత్వం కోర్.

పాతుడుగారి బాలసంజీవినీ (ప్రైవేట్)

పిల్లల లివర్ అండ్ స్టీప్సు వ్యాధులను నివారించును

డాక్టర్ పిల్లా పాపయ్య పాతుడు ఆంధ్ర బుదర్స్

19, దక్షిణమాదవిధి - మైలాపూరు - మదరాసు-4. ఫోన్ నె. 71351 ల.

క్రాంతి: 7, సారంగపాణిలోవిల తూర్పువిధి - మంధికోణము.

అన్ని మందులషాపులలోను దొరకును

కొక్కర్ల కామాక్షయ్యగారి ప్రైవేట్ వ్యాధినివారణి డిస్కెట్

మా "భువనేశ్వరి" గుళికలు (ప్రైవేట్) పక్షివారం, మచ్చివారం, చచ్చు, తిమ్మిళ్లను త్వరలో గ్యాజులీగా తయారు. మా ఫోటో ప్రైవేట్ మామగల చెప్పయిచాత్రమే వాడును. వ్యాధి వివరములు తెలుపుడు - యింతకు మించిన ప్రపంచములో లేదు.

ఒక వారమునకు వెషధము రూ. 7/- లు. ప్యాకింగ్ పోస్టేజి వేరు.

ఆయుర్వేదశ్రమం - ప్రవర్తనకాంతం - వివరాకో కోక్కర్ల వెంకటస్వయ్య

పక్షివారం వ్యాధి (ప్రైవేట్) ఆయుర్వేద ప్రాక్టీషను - 222, కాకతీనాపేటి, వెల్లూరు.

ఈవారంలో మన దేశం

- యూరప్ దేశాలలో ప్రధాని నెహ్రూపర్యటన
- కేరళమినహా అన్ని రాష్ట్రాలలో లోటుబడ్డెటులు
- పాదుపరిశనానికి యీ స్వల్పచర్యలు చాలవు
- ఆందోళనపరచిన ఆస్సాం నూనె రాజకీయాలు

నెహ్రూ పర్యటన

ఇండియా (ప్రధాని నెహ్రూ), యూరప్ దేశాలలో పర్యటించుటకు గత శుక్రవారం బయల్దేరి, పీరియా, డెన్మార్కు, స్వీడన్ దేశాలను సందర్శించి, ఘనసన్మానాలను స్వీకరించి, ఆ దేశాల ప్రజల, ప్రభుత్వాల మన్ననలను బడయడం గమనించుకొనుచు, వారు నాకే, స్వీడన్ దేశం దర్శించి, యూనెల 26 తేదీ జరుగనున్న కామన్వెల్త్ రాష్ట్రాల సభలో పాల్గొని, జూలై 7 తేదీవరకు లండన్ లో వుండి, తర్వాత బెర్లిను, హేలెండు దేశాలను జూచి, స్వీడన్ లో వుండి, త్రోవలో కాన్ఫరెన్స్ (మదకా రాజధాని), కెయిరో నగరాలను సందర్శించునున్నారు. ఇదికేవలం మహాద్భావ ప్రార్థనకేమైన పర్యటన మాత్రమే. ఆ దేశాలలో భారతసాధనా కార్యకర్తగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. వైశుదహరించిన దేశాలు చిన్న రాష్ట్రాలైనా, ఇండియా వీటితో సాంస్కృతిక, వాణిజ్య సంబంధాలను బలపరచుకొనడం, మన వైద్య విధానాలపట్ల ఆదేశాల పాపభూతిని పొందడం దృష్ట్యాను, ఆ దేశాల సాంఘికాభ్యుదయ, సహకార కార్యకర్తల పరిశీలనకైతే సేమిక్రీ నెహ్రూగారి పర్యటన ఎంతో దోహదకారి కాగలదనుటలో ఎట్టి సందేహంలేదు.

రాష్ట్రాల బడ్డెటులు

కాంగ్రెసుపార్టీ పాలనలోవున్న రాష్ట్రాలలో లోటు బడ్డెటుల ప్రతిపాదించబడుతుంటే, కేరళ కమ్యూనిస్టుప్రభుత్వం మిగులు బడ్డెటును ప్రతిపాదించడం ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. కేరళ బడ్డెట్ ప్రతిపాదనలు కాంగ్రెసు ఆగ్రహించుటల దృష్టిని ఆక్షిపించింది. మిగులు బడ్డెటు ప్రతిపాదించడాన్ని హానించవచ్చుకాని, దీని రాజకీయ, ఆర్థిక ఫలితాలుమాత్రం ఆందోళనకరంగా వుండగలవనిపిస్తున్నది. వ్యవసాయ ఆదాయంపై సూపర్ ట్యాక్సును పెంచడం, వ్యవసాయ సం

పదపై పన్ను, కాఫీ కేయాకతోటల కంపెనీలపై పన్నుల పర్యవసానం ఎట్లావుంటుందో యిప్పుడే వూహించలేము. ఈ పన్నుల ప్రతిపాదనల ద్వారాకేరళా ప్రభుత్వం కేంద్రంలో సంఘర్షణకు దారితీసే కార్యక్రమాన్ని కమ్యూనిస్టులు తాత్కాలికంగా వదలుకున్నట్లున్నది. ఇక మైసూరు, ఆస్సాం, తెలంగాణ, పంజాబు తదితర రాష్ట్రాల బడ్డెటులుమాత్రం లోటుకలిగివుండడం గమనార్హం. ఆస్సాం లోటు బడ్డెటులు కావడానికి, ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కొత్తపన్నుల ప్రతిపాదనలు తెలపెట్టకపోవడమే కారణం. కేంద్రాన్ని, వీటికి మాటికి, సహాయకోసం పీడించుకొనే దానికంటే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కొద్దోగోప్పొ కొత్తపన్నులకు వుపసాహించియుంటే సమంజసంగావుండేది. కేరళ కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాన్ని ఆనుసరించమని చెప్పడంలేదుకాని, మనస్సు వుంటే మార్గాలులేవా ఆసేదియిక్కడ విమర్శనాంశం.

ప్రభుత్వ నిర్వహణలో పాదుపరిశనం

కేంద్రమంత్రులు తమ తేలిక భారాలలో నూటికి పదివంతులు విచ్చికింగా తగ్గించుకొని, ప్రభుత్వ నిర్వహణలో పాదుపు ఆవసరాన్ని గుర్తించడం సంతోషించవలసిన విషయం. ఇక సమయంలో పెద్దయింటినుండి చిన్న యింట్లోకి మారాలని ప్రధాని నెహ్రూ భావించడం సరైనదేకాని ఆందుకోసం కొత్తగా యిల్లు కట్టడం పాదుపు ఉద్యమానికి సహాయపడకనే విమర్శ లేకపోలేదు. పాదుపు ఉద్యమాన్ని ఆమలు జరప దలచుకుంటే యిలాంటి స్వల్ప చర్యలు సరిపోవు. వివిధ ప్రభుత్వకాఫుల నిర్వహణలో దుబారా, అవినీతిచ్యారా ఎంతో దనం (కోట్లకొలది) దుర్వినియోగమవుతున్నట్లు పార్లమెంటు ఆంచనాల సంఘం బయటపెట్టిన విషయాల విచారణకు వూనుకోకుండా, మంత్రిల తేజాలలో స్వల్పమైన కోతలను ప్రతేక పెట్టినంత మాత్రాన పాదుపు వుద్యమం సఫలం కాకాలదు. కేంద్రమంత్రుల ఆద

ర్శనను, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మంత్రులనుకా ఆనుసరిస్తే కాగుంది. ముందు ప్రభుత్వల నిర్మాణంలో జరుగుతున్న దుబారా, ప్రభుత్వ ఆవసరాల కొనుగోలులో జరుగుతున్న లోపాలు మారకీ కుంభకోణమును ఆరి కట్టడం ఆర్యం కావల్యం.

నూనె రాజకీయాలు

రిహను రాష్ట్రంలోని కాకానీలో కొత్త నూనె కర్మి కర్మాగారాన్ని తెలంగాణ ప్రతిపాదనలపై ఆసాం తన ఆసంకృష్టిని ఆమాం తం పెద్దరాజకీయ ప్రతిష్టంభన సమస్యగా చేసి తేసింది. తెలంగాణ యీ నూనె కర్మి కర్మాగారాన్ని ఆస్సాములో స్థాపిస్తామని కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పడం, కానితో ఆస్సాం ప్రజలు, నాయకులు తమ రాష్ట్రం పొరకొని మికం కా X ల ద నీ, ర వా జా పోక ర్యాలు ఆభివృద్ధి కేంద X ల వని ఆశించడం జరిగింది. కాని ఆది కడప రీచి రులో తెలకొల్ప బ దు కుందనేపుటికట్లా, ఆస్సాం ప్రజల, నాయకుల ఆశలు అడియాస లైవని. ఆస్సాం మంత్రివర్గం రాజీనామాచరక పరిస్థితులు మారడం, ఇది రాజకీయరంగంలో పెద్దకట్టల సమస్యగా రూపొందడం జరిగింది. పశ్చిమ తెలంగాణ, రీచి, చిరస్సా, మధ్య ప్రదేశ్ లోలలో పెద్ద ఉత్పత్తి కర్మాగారాలు స్థాపించబడి యుండగా మరలా ఆచే ప్రాంతంలోనే ఆదనపు పారిశ్రామికాభివృద్ధి ఆప రా కాలం కల్పించబడడం సమంజసంకాదు. భారీ పరిశ్రమలు - ఉక్కు, ఇసుక, బొగ్గుకైలా లన్న ఎంతోవేపు సెంట్రల్ ఇండియాలోనే తెలకొల్ప బ దు రూపొందే, ఇక తదిమ్మ దేశం ఆభివృద్ధి కేంద్రంపై ప్రాంతీయ సంతులం అనేమాటను విలువకడకా ఈ విధానం ఎంత త్వరగా మారకీ చేకానికంత మంచి.

కురిచేడు కేంద్రం

మే 25 తేదీ కురిచేడు జాతీయవిస్తరణ సెనాకేంద్ర ప్రారంభోత్సవ సమయంలో కలెక్టరు శ్రీ మొహితుల్లాగారికి సమర్పించిన పద్యసూచనలునుండి:-
విక్రీయ శిల్పావస్థులై పడియుండు
సినుల కాటికింత మెసవలేక
ఆర్ధనగ్న శరీరమై సిగ్గునకైలెట
రావట్టి సతికే గోకైవలేక
నాశిలైయు కుగ్గితబాపి తనపనుక
సవరింపనేయ వాపనములేక
మిడియొండలను దుంచుకున వానకుగూడ
దలచాచుకొన నింత తెలవులేక
తలచుకొన్నంత నుండేయక నలిమివైచు
కన్యకారిత్యభుగ్ని నివృప్తంపై
కల నడుమటిక్కి కలకాల చలమటించు
పల్లెపట్టులుమావి - సభాసమలర
సంపదైక్యకమలాసంగి పెంపుయ్యు.
—డా॥ పద్మనాభశర్మ.

ప్రారంభించిన పాఠశాల

మకాభ్యాసోష్ఠక స్థాయిచే
తేయంగాంచుచున్నదీ పురమునక
మీ చేయవల్యక; యక
స్వాలోచారి"వికాసకేంద్రము"వనక,
సోమగూర్పు లొమిరకే
ప్రారంభోత్సవ మాచరించుటలు
మా భాగ్యంబుక గాడుకా!
— కల్లూరు సాగభూషణరావు.

జామీను అప్పవత్తలు
* * *
సహకార సంఘాలు ప్రయోగించే
జామీను అప్పవత్తలు
మావత్త కొరతను.
జి మీ కార్తె తు ప్రెస్,
నెల్లూరు

నెల్లూరు సబ్బొనెట్ జడ్జికోర్టులో

అసలు దావా 155/54. డి. సి. 12/57.
చెన్నూరు కామమ్మ —వాది.
(1) నా గా రెడ్డి వెంకటరమణారెడ్డి (2) నా గా రెడ్డి వరసారెడ్డి —ప్రతివాదులు.
ప్రతివాదులు తా॥ యాక్రింది పెద్దగూలు రాఖలా వీరాన్ని 29-7-57 తేదీన నెల్లూరు జిల్లాకోర్టువద్ద కేలము చేయబడును. పదరాజ్ క యొకకొత్తమ్మ అడుమాచనునకు లో బడి ప్రభుపాట రూ. 30,000/- లు.
— పెద్దగూలు —

నెల్లూరు తా॥ పీఠాపాలనల గామ మలో కోయమా గాటి సర్వీ నెం. 106. ఎ గు, య 0-52 ట్లు 137 (1) య 1-63 ట్లు 126. ఎ య 1-41 ట్లు, 140. ఎ య 2-01 ట్లు, 163 య 1-63 ట్లు, 104 య 2-67 ట్లు, 130 య 3-08 ట్లు, 138, య 1-93 ట్లు, 184, య 1-82 ట్లు, 186 (1) య 1-48 ట్లు, (2) య 0-70 ట్లు, 564 (1) య 3-93 ట్లు 565 (2) య 1-26 ట్లు, 566. ఇ, య 0-24 ట్లు, 418, య 4-58 ట్లు, 419 య 5-02 ట్లు, 420 య 5-30 ట్లు డిబ్బా గ్రామంలో కోయ పెట్ట సర్వీ 525 ఎ, య 0-44 ట్లు 52 య 2-02 ట్లు 52 య 0-17 ట్లు, 526, య 1-74 ట్లు, 527. ఎ య 0-95 ట్లు 52 య 3-38 ట్లు 532 య 2-61 533 (4) య 1-15 ట్లు 534 య 0-43, 535 య 3-38 ట్లు, 543, య 3-03 ట్లు, 540, య 0-39 ట్లు, 566. ఎ, య 0-39 ట్లు, 562. 52 య 1-37 ట్లు, 52 య 1-06 ట్లు, 52 య 1-15 ట్లు, ఇ య 1-19 ట్లు యానాలుగు సెంట్ల విస్తీర్ణంలో సమిష్టన య 3-17 ట్లు, 536. ఎ య 1-52 ట్లు 52 య 1-55 ట్లు 537. ఎ య 1-56 ట్లు, 52 య 3-17 ట్లు. యా నాలుగు సెంట్ల విస్తీర్ణంలో సమిష్టన య 6-30 ట్లు. —మేమారు ఆది శేషారెడ్డి-వాది అద్యకేట్.

తెరుపతి డి॥ ము॥ కోర్టులో

అసలు నె. 376/1956 రు.
శ్రీ వాసవి అండ్ కో., పుల్లూరు —వాదు.
నూనె వెంట్రామియ్యం కట్టి అండ్ కంపెనీ నెల్లూరు వైరాలు (భాగ్యులు) —ప్రతివాదులు.
(1) దేవతి కాశివర్మభాగం కట్టి 3.వ ప్రతి వాది - స్టాకా హావుస్ పేట - నెల్లూరు.
(2) నూరం గోపాలకృష్ణయ్య 5.వ ప్రతి వాది - కోవూరు గ్రామం - నెల్లూరుజిల్లా.
(3) లింగవల్లె వెంకటసుబ్బయ్య 6.వ ప్రతి వాది - నవాబుపేట - నెల్లూరు.
వాది కంపెనీవారు 1 to 9 ప్రతివాదుల స్వార్థంలా వుండు 1.వ ప్రతివాది కంపెనీ తాలూకు సొత్తులవల్లము 1 to 9 ప్రతివాదుల వల్లము రూ. 5000/- లున్న ఫరదీవర్షి - వ్యాజ్యపు శెలవులతోటి రాబట్టు కోగలండు లకు పై దావాచేసి పదరుదావా 5-7-1957 తేదీకి వాయిదా చేయబడివున్నది. మారు వాయిదాకోల పగలు 11 X o l l k చోటుకాని ఏదల మీ పోషించుండు తీర్మానంకాబడును.
—పి. కె. విజయరాఘవం,
అద్యకేట్ - రిటరతి.

వీనస్ బుక్ హౌస్
పబ్లిషర్స్ అండ్ బుక్ సెల్లర్స్
ట్రంకురొడ్డు - నెల్లూరు.

మీ కేంద్రకములు కావలసినను, అన్నిరకముల కాలేజీ, హైస్కూలుల ఎలిమెంటరీస్కూలుల పుస్తకములు, ప్రైవేటి సామానులు సరఫరైన ధరలకు దొరుకును.

డి. ఎ., డి. ఎస్. సి., ప్రీ యూనివర్సిటీ, S. S. L.C., Text Books, గైడ్లు అమ్మకమునకు సిద్ధముగా ఉన్నవి.

ప్రారంభించుటకు:
యన్ సుబ్బరామయ్య అండ్ బ్రదర్స్